

Nuo simfonijos iki džazo

LEONARDAS J. ŠIMUTIS, Jr., Chicago, Ill.

Simfonijai galime pavadinti „muzikinių ansamblių“. Platesnė prasme šiais laikais simfonija suprantama kaip rimta tiksliai turintis didelio masto orkestrinis kūrinys, normaliai keturių dalių, vadinamų judėjimais (movementais); bent vienas jų paprastai turi sonatinę formą.

Augščiausio tipo instrumentinė muzika

Šiandien simfonija paprastai laikoma augščiausio tipo instrumentinė muzika, panašiai kaip tragedija Aristotelio buvo laikoma augščiausios rūšies poetinė kompozicija; tarp Aristotelio tragedijos supratimo ir simfonijos galima pastebėti tam tikro panašumą.

Tragedija yra rimtas užbaigtas didingas kūrinys, o simfonija yra taip pat didelė vieninga tezė.

Simfonijos kilmė siekia ankstyvos Italijos operos uvertiūras. Uvertiūra (įvedamoji muzika) ar simfonija, kaip Aleksandro Scarlatti patobulino, susidėjo iš trijų dalių: greitai-lėtai-greitai. Ir čia yra kėlė trys klasikinės simfonijos judėjimai. Viduryje 18-jo amžiaus simfonija buvo atjungta nuo operos, kas ją pagimdė ir davė jai nepriklausomą gyvenimą koncertų salėse. Karl Nef savo knygoje „The outline of the History of Music“ rašo, kaip tai įvyko:

— Po to, kai teatro simfonija buvo perkelta į koncertinę salę, muzikos pasaulis buvo apimtas manijos groti simfonijas. Kompozitoriai nespausdino mažiau kaip pusztuzinį vienu laiku. Daug kas paruošė šimtą ar daugiau simfonijų, sukurta jų daug tūkst. Tose aplinkybėse būtų sunku surasti, kuris jų sukūrė naują stilių. Daug kompozitorių bendradarbiavo naujame sąjūdyje: pirmieji buvo italai, prancūzai ir vokiečiai.

Vėlesnės simfonijos

Geriausias orkestras viduryje 18-jo amžiaus buvo Manheim. Haydnas ir Mozartas pirmą kartą sukūrė daug originalių savybių vėlesnei simfonijai, kaip tai orkestrinis crescendo ir diminuendo ir apskritai didesnį lankstumą orkestriniame kūrinyje. Bendrasis turinys buvo lengvesnis, turįs operatiško stiliaus bruožų.

Ant to pagrindo Haydnas ilgainiui patobulino simfoninį stilių, ir jo laimėjimas buvo didžiausias po Mozarto mirties. Jis paliko simfonijai, galimą tolimesniai ugdymui, bet be didesnių galimybių tobulinti jo paties stiliaus ribose.

Tai buvo paruošimas kelio devynioms garsioms Beethoveno simfonijoms. Simfonija nutraukė visus ryšius su savo operos kilmės. Buvo padidinta forma, praplėstas emocinis mastas, orkestras lyg audra atžygiavo į visai naują ir negirdėtą stilių. Beethovenas viena ranka sukūrė kolosą, kurį, atrodo, tik jis vienas tegalės kontroliuoti.

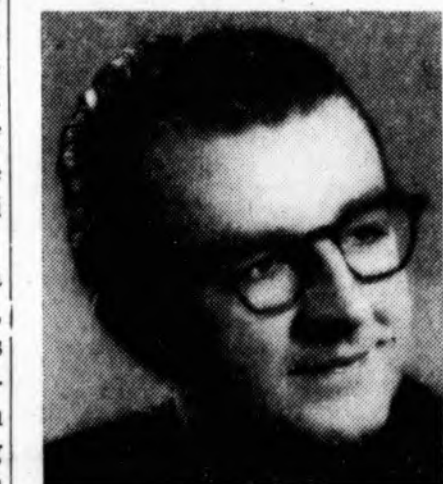
Devynioliktojo amžiaus kompozitoriai, kurie jį pasekė — Schumannas ir Mendelsoonas — rašė ne taip jau titaniškas simfonijas. Amžiaus vidury atsirado pavojus simfonijai netekti savo hegemonijos orkestriniame lauke. Tada vadinamieji „modernistai“ — Lisztas, Berliozas ir Wagneris — matomai simfonijai norėjo pridėti kiek programatinės idėjos, įkombinuotos į muzikinės dramos kūną. „Konservatoriai“, kaip Brahmsas, Bruckneris ir Čaikovskis, gynė tai, kas, atrodo, jau bus prarasta.

Modernieji kompozitoriai

Ir tik prieš keletą metų susidarė bendra nuomonė, kad mo-

dernieji kompozitoriai išsižadėjo simfoninės formos. Debussy, Ravelis, Schoenbergas ir Stravinskis savo brendimo metais simfonijų nerašė. Paskutiniuoju laiku tai pasikeitė. Simfonijos ir vėl rašomos, jei spręsti iš tokių prancūzų, kaip Rousselio ir Honnegerio darbų; rusai, kaip Prokofievas ir Shostakovičius; angliai, kaip Vaughan Williams ir Walton; amerikiečiai, kaip Harris, Sessions ir Piston. Vadinamame smukimo laikotarpy simfoninė forma buvo praktikuojama tokių drausulių, kaip Mahler ir Sibelius. Būdinga, kad tik dabar jų kūriniai tepredėjo rasti vietą simfoninių organizacijų reguliuose repertuaruose.

Mahler ir Sibelius buvo drausėni naudodamiesi simfonijos forma negu vėlesni kompozitoriai. Mahler beviltiškai siekė sukurti simfoniją didesnė negu ji buvo. Jis padidino orkestrą gigančių proporcijomis, padidino judėsių skaičių ir apskritai laikė savo pareiga tęsti Beethoveno simfonijos tradicijas.

Kompozitorius Br. Markaitis, S. J. Dainos ir giesmės konkursė laimėjo pirmą premiją už dainą „Šilainė“ (žodžiai J. Aisėjo) ir antrą premiją už giesmę „Eik kentė“.

Mes galime rasti naujų kontrapunktinių tekstūrų ir naujų orkestrinių spalvingumų jo kūriniuose, be kurių modernioji simfonija būtų nesuprantama.

Sonata

Mes laikome sonatą ir simfoniją muzikinėmis formomis. Gal būtų arčiau tiesos kalbėti apie sonatos stilių, tai yra laikyti sonatą ir simfoniją muzikinio galvavimo priemonėmis. Sonata reiškia ypatingą muzikinės medžiagos ir idėjų kovos tipą už laisvę išsireikšti tos medžiagos pagalba. Sonatos formą mes turime suprasti ne kaip išradimą formulę, uždėtą pirmą ir antrąjį tematą, bet kaip organišką pasiekimą visų jėgų, paveldėtų muzikoj per 18-jo šimtmečio klasiškąjį laikotarpį.

Sonatos vardas yra kilęs iš italų kalbos žodžio „suonare“ — skambėti. Ji yra skirtinga nuo kantatos, kuri reiškia dainavimą. Sonata yra instrumentinis kūrinys, susidedantis iš kontradiktoriaus judėsių ciklo. Sonatos vardas yra naudojamas, kuomet kūrinys yra skirtas vienam ar dviem instrumentams. Jei instrumentų yra daugiau negu du, kūrinys vadinamas trio, kvartetas, oktetas. Sonata solo instrumentui ir orkestrui vadinama koncerto, o pilnam orkestrui — simfonija.

Tiksliausiai suorganizuotas ir charakteringiausias simfonijos judėjimas. Jis yra giliausias ir daugiausiai charakteri visam kūriniui. Antrasis judėjimas yra lėtesnis ir savo išraiška lyriškas. Trečiasis judėjimas labai dažnai turi šokišką pobūdį. Judėsių skaičius ilgainiui padidėjo iki keturių vietų pirminių trijų. Šalia didingos šokiškos formos, atsirado lengvoji. Tai menuetas. Su Beethovenu menuetas išsilaivino iš šokiškos kategorijos ir išviro į nesuvaldomą scherzo. Paskutinis

simfonijos judėjimas yra greitas ir ilgokas kaip ir pirmasis.

Klasikinė forma

Simfoninė forma buvo apvairkuota 19-jo amžiaus klasicizmo laimėjimais. Haydnas, Mozartas ir Beethovenas atvedė ją į artistinį pribrendimą ir klasiškai sujungė joje šio amžiaus mintį ir jausmą. Romantiškieji 19-jo amžiaus kompozitoriai susitiko su sunkumais — jie bandė pasisavinti išdidžiąją simfonijos formą, tačiau jiems nepavyko. Kova tarp klasiškos formos ir romantinio pasitenkinimo buvo 19-jo amžiaus muzikos centrinis klausimas. Ne vienas kompozitorius skundėsi, kad ne lengva yra rašyti simfoniją po Beethoveno.

Klasikinė simfonija buvo pagrįsta idėjų susitikimu, o romantizmas labiau linko vesti jausmų kovą. Klasikinė forma reikalavo tamprios struktūros, atšargaus planavimo, tematinės logikos, abstrakčios minties; romantizmas mėgo išsiplėtimą ir kaprizą, nuotaikas ir atmosferas, o taip pat ir literatūrinį bendravimą. Klasikinė simfonija buvo dramatinė forma; romantizmas buvo godus lyrikai. Žybtelėjus pirmam romantikos judėjimui, simfonija neteko savo pirmenybės. Kompozitoriai viena ranka siekė muzikinių programų, kita — trumpų lyrikos formų, kaip tai romantikų dainų ir pianinių kūrinių. Lisztui, Berliozui, Wagneriui ir kitiems atrodė, kad tokia simfonija, kokią žinojo klasiškos laikotarpis, buvo praėjusi dalykas.

Pirmajam romantizmo įkarščiui praėjus, simfonija vis dėlto savo poziciją atgavo; jos patrauklumas grynai muzikiniams kompozitorių instinktais buvo perdidelis, kad ją užmirštų. Ji prisitaikė prie naujo amžiaus reikalavimų. Jos struktūra buvo palengvinta lyrikos ir didingosios 19-jo amžiaus retorikos stiliumi. Ji suteikė savin iškilmingo efekto romantinę meilę ir grandiozinį mostą. Ji, tiesa, nepasiekė Haydnos bei Mozarto giedrumo ar Beethoveno konstrukcijos tamprumo, bet ji pasidarė gyvas humaniškas dokumentas, pilnas veiksmo, maištingo klimakso ir šurpulingų atsisaukimų.

Tiesą pasakius, romantinė simfonija negali būti vertinama klasiškos eros lygiais. Čia buvo siekiama ko kito. Tokiu būdu jie atstovavo savo laikams. Taip buvo atnešti gyvenimui tūriniai, kurie tęsia muzikos męgėjų džiaugsmą.

Tarp mirštančios romantikos ir XX šimtmečio

Devynioliktojo šimtmečio paskutiniam dešimtmetyje pasiekė jo, kad romantinis impulsas save išsivargino. Didingasis stilius baigė savo kelią ir pasinėšė į išpūstus gestus, kurie reiškė tradicijos išsižadėjimą. Kompozitoriai, kurie buvo gimę devynioliktojo amžiaus viduryje ir pasiekė meninio subrendimo paskutiniam dešimtmetyje, negalėjo nejausti, kaip jautė Satie, kad jie atėjo į pasaulį „labai sename laikotarpyje“. Jų istoriškas uždavinys buvo būti tiltu tarp mirštančios romantikos ir 20-jo šimtmečio.

Su paskutiniaisiais romantikais baigėsi vokiečių pirmenybės muzikos kultūroje. Naujas vystymasis prasidėjo su I-ju Pasauliniu karu, kuomet Vokietija ir Austrija buvo atskirtos nuo kitų Europos dalių. Po romantikos periodo keli naujokai pasirodė muzikos pasaulio horizonte. Šalia Suomijos, jie pasirodė Anglijoje, Ispanijoje ir Jungtinėse Valstybėse. Pasižymėjo prancūzų mokyklos orkestriniai kompozitoriai; tautinės mokyklos sėkmingai reikėsi Rusijoje ir Čekijoje.

Kai pažvelgiam į meno istoriją, pastebime, kad pats daly-

Stasė Vaičaitytė

MOTINAI

O, motina, mano!
I tavo mielą prieglobstį
Kaip aš norėčiau dar sugrįžti.
Iš smėlio ir šukių
Vėl pilį statyti.
Taip pamažu gėsta vasaros diena
Ir vakarinė žara —
I nežinių krinta.

PAVASARIS TĖVIŠKĖJE

Kucpa papurusi žemę.
Kaba dideli lašai ant pumpurų.
Greitai sprogs, ir ant lankų
Išsilies pavasaris.
Sužaliuos lankos prie Nemuno.
Purienos brūdys paupiais.
O tėvelių sode —
Našutės palinks nuo svetimų.

Marija Aukštaitė

ŽIEDAI MANO MAMAI

Mama, angeli mano lopšio, tu pasėjai savo širdies sėklas
manyje, ir kokie yra dabar jų žiedai — tavo meilės vaisiai.
Mama, tavo iščius buvo man nežinomas dangus, kurs perpylė
mano venas tavę pačią, ir kokia dabar esu — tavo meilės vaisiai.
Mama, kai tu buvai alkana, o aš gėriau pieną iš tavo gyslių,
aš nežinojau, kad tu save man atiduodi, bet kai tavim visa persi-
ėmiau, dabar aš žinau, kad tai yra tavo meilės vaisiai.
Mama, kai tu rovei linus, o aš neaugštesnė už ramunę stovė-
jau šalia tavęs, aš nemaniau, kad mano gyvenimas išaugs linų
kantrių, ašarų jūra uždaru, ilgo sopulio siūlu verpiamu.
Mama, kai tu audei staklėse, o aš tryniau šėvas tavo šau-
dyklei, tu man pasakei, kad žmogus yra audėjas Dievo drobių ne-
marų, gražiausių.
Kai mes sodinom lelijas daržely, tu man kalbėjai, kad kiek-
viena mergelė yra Marijos lelija.
Kiekvieną darželio gėlę palenkus, tu man rodei spalvas ir
lapelius. Viešpaties darbų dažais besigrožėdama.
Mama, aš esu tęsinys tavo meilinių išvešėjimų, įsisiurbęs visa
jėga ir ilgesiu i Dievo kūrinių meilę ir grožį, tai vis tavo vaisiai.
Tavo, Mama, dovanos ir vaisiai. Tavięji žiedai.

kas niekuomet nesikeičia, o keičiasi tik jo elementai. Kalkuriais laikais kultūrinis procesas tikrai sparčiai žygiuoja ir igauna revoliucijos charakterį. Muzikos istorijoje buvo trys atvejai lygionis pertraukomis viens nuo kito, kai keitimasis pasidarė taip staigus, kad žodis „naujas“ virs ta kovos šūkiu. 1300 metai yra laikomi „ars nova“ (naujo meno) iškilimu, 1600 metai žinomi savo „nuove musiche“ ir 1900 metai yra būdingi naujai muzika.

XX šimtmečio revoliucija

Visi jie sukėlė sumišimus ir karštas polemikas, kaip skaitome kronikose. Po pirmojo smūgio ateidavo išsilyginimo periodas. Naujos koncepcijos prisiderindavo prie senųjų. 20-jo šimtmečio revoliucija yra visų didžiausia. Muzikinės formos

pasikeitimai, kurie pirmiau vykdavo per generacijas, dabar įvyksta per kelerius metus. Dėl to, — tūkstančiai, kurie buvo išmokę mylėti Chopino ir Puccinio melodijas, pasiūto esą gigančių konspiracijos aukomo. Konspiracija yra vykdoma taip pat poetų ir dailininkų. Atrodo, kad jie užsimono sugriauti visas meno vertybes, kurios buvo sukurtos žmogaus pasigėrėjimui ir grožio kėlimui.

Dabar, pusei šimtmečio pralinkus galima pastebėti išsilyginimo procesą. Kompozitoriai, kurių kūrinių pasirodymai prieš 30 ar 40 metų sukėlė riaušes, šiandien yra priimami dideliais kūrėjais. XX šimtmečio muzika yra jau ne laikinis minčių ir širdžių suklaidinimas, o naujaušis ir todėl žymiausia grandis, rišanti dabartį su praeitimi.

(Nukeita i 6 psl.)

MOTINŲ MOTINA

A. Santini bareljefas, panaudotas naujai išėjusio veikalio „Verkanti Dievo Motina“ Syrakūzose“ viršeliui

Kultūrinė kronika

● Petras Matekūnas parašė knygą „Kufšteino lietuvių stovykla“. Knygą išleido Vaga. Veikalas turi 136 puslapius, tiražas — 500 egz. Knygoje aprašomas Kufšteino lietuvių kultūrinis ir visuomeninis veikimas, jų sukurtos mokyklos ir kursai, parengimai, sporto pasirodymai, radijo pusvalandis, įvairūs minėjimai, chorų, orkestrų veikimas, klubai, knygynas, spauda, susirinkimai, maldininkų iškylos, pamaldos, misijos, ekskursijos, enkavedistų propagandiniai bandymai, natūralus gyventojų judėjimas, laisvės apribojimai (leidimai, kratos, skyringai, kelionių suvaržymai. Veikale svarstomi mūsų tremtinių santykiai su kitomis tautinėmis grupėmis, nusikaltimai, dokumentai, gyventojų aprūpinimas maistu, rūkalais, lėšomis, kuru drabužiais. Apžvelgiamas UNRRA ir IRO pagelbinis personalas. Pagaliau emigracija ir repatriacija. Paibaigoje įdėtas nekralogas, stovykloje dirbusio tėv. B. Zajenčausko.

Kufšteinas yra Austrijos Tirolyje. Ten prie Inno upės buvo kareivinės, kuriose buvo apgyvendinta daugiau kaip 3,000 pabėgėlių, jų tarpe 177 lietuviai. Jų gyvenimo sąlygos bei veikla čia ir aprašoma. Duodama nemažai iliustracijų ir veiklas bus vertingas įnašas mūsų tremties istorijai pavaizduoti.

● Vokietė apie lietuvių. Nesenai Vakarų Vokietijoje išspaudos išėjo Elisabeth Pfeil knyga „Hunger, Hass und gute Haende“ (Badas, neapykanta ir gerosios rankos). Leidinyje autorė aprašo savo išgyvenimus „kario metais Lietuvoje“. Patos autorės žodžiais, knygutė parašyta atsidėkojant lietuviams už jų pagalbą atbėgusiems į Lietuvą Rytprūsii vokiečiams. Autorė pasakoja asmeniškai savo pergyvenimus ir susitikimus su lietuviu, kurie išbėdėjusiems vokiečiams padėdavo dažnai nuo stabio būdu. Tai buvo 1947 metų kovo mėnesį. Kaikurie Rytprūsii gyventojai buvo arti baltos mirties, jie rado kelią į Lietuvą ir iš jos grįžo gausiai apdovanoti. Pati autorė į Lietuvą pavojingiausiai keliais vyko net kelis kartus. Vokiečių spauda, recenzuodama knygą, ją vadiną jaudinančiu žmoniškumo dokumentu, kuriuo įrodoma, kad artimo meilė triumfuoja augščiau bado ir neapykantos.

● JAV Bendruomenė — tokiu pavadinimu išėjo jau 3 nr šio krašto Bendruomenės biuletenio. Jam parinktas gražus motas: „Tautos buvimas yra patvarnis už jos nelaimes: Valstybė gali žlugti, bet tautinė bendruomenė lieka, nes ji yra gyva kiekviename jos individe“ (O. Baueris). Šiame biuleteny, be kultūrinių ir organizacinių informacijų, išspausdinta dar ir Laikinoji PLB seimo konstitucija. Šio biuletenio spausdinama (rotatoriumi) 275 egz.

● Vysk. V. Brizgys paruošė spaudai birželio mėnesio religinių pasikaitymų knygą „Trisdešimt meilės žodžių“. Veikalas jau renkamas spaustuvėje ir išleis dar šį mėnesį. Leidžia Lietuviškos Knygos klubas.

● St. Butkaus knyga „Vyrai Gedimino kalne“, kur duodami atsiminimai iš nepriklausomybės kovų, jau atiduota spaudai.

● Dail. J. Bakis balandžio mėn. pabaigoje ir gegužės mėn. pradžioje Paryžiuje turėjo savo kūrinių parodą.

● Ant. Skėmos „Celestos“ Terra neleidžia ir nenumato leisti. Knygos rankraščiai gražinti autoriui.

● Dail. A. Valeška ruošia vitražų ir bažnyčios dekoravimų rojektus.

● Reumatinė širdis ir gyvenimo ilgumas

Dr. M. G. Wilson tvirtina, kad vaikai, kurie turėjo reumatinę širdies ligą ar kurių širdyje kraujas prasisunkia pro vožtuvus, jei jie sulaukia 20 m. amžiaus, gali tikėtis tokio pat gyvenimo ilgumo kaip ir to paties amžiaus sveikieji.

● Daug apsidraudusių JAV-se apie 110 milijonų žmonių yra apsidraudusių savo sveikatą; beveik visi jų turi vieno, kito ar kitokį apsidraudimą dėl gydymo išlaidų ligoninėse.

● Pauliaus Jurkaus premijuotas romanas „Smilgačių akvarelė“, kurios didžioji pusė jau yra perėjusi „Draugo“ atkarpoje, nors pats įdomumas dar bus ateinančiose atkarpose, išeis atskiru leidiniu.

● Ant. Vienuolio veikalo „Viešnia iš Šiaurės“ nauja laida leidžiama Chicagoje. Pirmas tomas jau išėjo iš spaudos. Išleido Terra. Antrasis tomas spausdinamas ir bus išleistas dar šį pavasarį. Ant. Vienuolio apysaka „Viešnia iš Šiaurės“ buvo vie na iš mėgiamiausių jaunimo knygų. Tikimasi, kad ir ši naujoji laida susilauks susidomėjimo. Būdinga, kad dabar, išleidus pilnos Vienuolio raštus Lietuvoje, šiai apysakai, dėl jos patriotinių ir kitų okupantams svetimų nuo taikų, vietos nebuvo rasta.

● Dail. K. Zoromskis iš New Yorko atvežė ten jo nutapytą didžiulį paveikslą: „Nuėmimas nuo kryžiaus“ ir jį įstatė i altorių naujoje Marquette parko lietuvių bažnyčioje, Chicagoje. Pavieklas 18 pėdų augstumo ir tiek pat platumo ir turėjo būti vežamas perskirtas i tris dalis, o paskiau sustatytas nišoje prie šoninio altoriaus.

● Leonardas Dambriūnas, kalbinkas, atsiuntė savo straipsnį knygai „Mano pasaulėžiūra“. Iš viso jau yra atsiųsta 38 autorių paraiškymai. Paskutinis terminas užsakytuosius straipsnius atsiųsti — birželio 1 d. Šių tris knygos redaktorių kun. dr. J. Prunskiu, „Draugo“ adresu.

● Aloyzas Baronas pakviestas parašyti šv. Antano parapijos (Cicero, Ill.) istoriją. Knyga išeis artėjančio augsinio jubilėjaus proga. A. Barono religinių novelių knyga „Valandos ir amžiai“ jau atiduoti spaudai. Leidžia Lie-uviškos Knygos klubas.

● J. Tininis novelių knyga „Sužadėtinė“ jau atspausdinta ir atiduota iškyklon. Knygą leidžia Terra. Dar šį mėnesį pasirodys knygų rinkoje. J. Tininis paskutiniu laiku yra gražiai pasirodęs su savo beletristikos dalykais mūsų periodinėje spaudoje.

● Kovos metai dėl savosios spaudos — kolektyvinis veiklas spaudos laisvės atkovojo sukačiai paminėti, jau pradėtas rinkti „Draugo“ spaustuvėje.

● Milton Stark pasitraukė iš „Lietuvių Dienų“ žurnalo angliskos dalies redaktoriaus ir administratoriaus pareigų. Laikiniai šias pareigas pradėjo eiti L. Valukas.

MŪSŲ KALBA

RED. DR. PR. SKARDZIUS

SUVALKIJA IR SUVALKIETIS

Ir mūsų rašomojoje šneka-
mojoje kalboje, ypač dabar gy-
venant už Lietuvos ribų, šie ter-
minai vartojami dažniausiai pa-
gal ūpą, kaip kam patinka, ir
dažniausiai neturi ne tik kalbi-
nio, bet ir loginio pagrindo. Net
ir Liet. enciklopedija Suvalkų
kraštui griežiai prikergti Su-
valkijos vardą. Sakau, gal tai
virto tik skonio reikalu... Mūsų
supratimu, žodis **Suvalkija** pa-
darytas lygiai taip pat kaip vy-
rija. Atseit, daug vyrų — vyri-
ja, taig daug Suvalkų turėtų su-
daryti **suvalkija**, bet gi **Suval-
kus** turime tik vienus, taigi ne-
galime turėti **Suvalkijos**. Visai
panašiai kaip nėra **Klaipėdijos**,
Telsijos, **Panevėžijos**, **Kaunijos**,
Vilnijos, taip lygiai, paisant kal-
bos dėsniui, negali būti **Suvalki-
jos**. Šis žodis klaidingai sudary-
tas ir todėl visai nevertotinas.
Vietoje **Suvalkija**, sakytina **Su-
valkų kraštas**, **Sūdūva**.

Suvalkiečio vartojimas ir ra-
šomojoje ir šnekaamojoje kalbo-
je yra daug taisyklingesnis, ir
čia žmonės daro, palyginti, ma-
žai klaidų. Šis žodis gerai ir tai-
syklingai sudarytas, taip kaip
visa eilė iš jį panašių žodžių, pvz.
kaimietis, klaipėdietis ir t. t. Vi-
sų šių žodžių reikšmė yra gana
aiški ir suprantama: kaimietis
iš kaimo, marijampolietis — iš
Marijampolės ir t. t. Tačiau, kaip
visi žinome, mūsų joje kaip ir ki-
tose kalbose yra žodžių, kurie
turi ne vieną reikšmę, bet dvi,
o kartais ir daugiau. **Vilnietis**,
klaipėdietis reiškia Vilniaus,
Klaipėdos gyventoją, o tačiau
tuo pačiu metu šie žodžiai turi
ir Vilniaus ar Klaipėdos krašto
gyventojų reikšmę. Šios rūšies
žodžiai turi tartum prapleštą
reikšmę.

MK red. žodžiai su priesaga
-ija yra daugiausia kolektyvinės
reikšmės, pvz.: **ąžuolija**, **ąžuol-
lynas**, **dumblija** "vieta kur yra
daug dumblo, dumblynė", kel-
mija "kelmynė", lapija "lapai;
sulapavę medžiai", molija "vie-
ta, kur yra daug molio, moly-
nė", ponija "ponai, ponybė", šu-
nija "daug šunų, šunų būrys",
uošvija "uošviai; uošvių sody-
ba, ūkis", vergija "vergystė",
vilkijs "vilky gauja", vyrija
"vyrų sueiga" ir kt.

Ypač dažnai ši priesaga var-
tojama įvairiems smulkiems vie-
tovardžiams (upėvardžiams,
miškų, sodų vardams ir kt.)
sudaryti, pvz.: **Ašvija** "Akme-
nos (Jūros) įtakas", **Galija**
"Tauragės vls. pieva", **Gulbija**
"Dysnos įtakas", **Minija** "Ne-
muno įtakas", **Obelija** "Alytaus
aps. ežeras", **Šunija** "Jūros (Ne-
muno) įtakas", **Čdrja** "Alytaus
aps. bažnytkaimis" ir kt.

Ilgainiui su priesaga -ija bu-
vo pradėta sudarinėti ir įvairių
kraštavardžių, pvz. **Latvija**,
Lenkija, **Rusija** ir kt. Šis palin-
kimas pasirodė toks gyvas, kad
šios priesagos dariniai ėmė net
pakeisti senovinius daugiskaiti-
nius vardus; pvz. užuot **Prūsai**,
Zemaičiai dabar jau dažnai pa-
sakoma ir **Prūsija**, **Zemaitija**, o
senųjų raštų kalboje vartotoji
Vokia, kurios senumą patvirtina
latvių **Vaca** (su ilgu šakni-
niu a), jau visuotinai paversta
į **Vokietija** "vokiečių žemė,
Deutschland, Germany".

Tuo keliu einant, vėliau se-
nasis "Kursas latvių **Kursa**,
Kurszeme" buvo paverstas į
Kursija (pvz. Aušros kalboje),
šalia **kunigaikštystės** "kuni-
gaikščio valdomosios žemės, du-
catum" atsirado **kunigaikštija**,
vyskupo diecezija buvo pavadinta
vyskupija, o nepriklausomą
Lietuvos pastoviais terminais
buvo jau vartojama ir **girinink-
ija** "tam tikras girininko val-
domas (administruojamas) miš-
kų plotas, forrester's district",
seniūnija "seniūno žinioje esan-
ti vietovė, apylinkė" ir kt. Dar
vėliau iš analogijos **Suvalkai**,
Suvalkų kraštas buvo pavadin-
ta **Suvalkija**, iš Vilniaus atsirad-
o **Vilnija** "Vilniaus kraštas",
nors pvz. **Telsijos**, **Penevėžijos**

**Vestuvių nuotraukos ir
augšto rūšies fotografijos
mūsų specialybė**
Precin Photo Studio
(Incorporated)
EDVARDAS ULIS, sav.
4058 Archer Avenue
Telefonas Virginia 7-24C

VIRŠ 15,000,000 Amerikos gyventojų žino, kad taupyti apdraustose Taupymo ir Skolinimo Bendrovėse yra saugu ir pelninga.

Universal Savings and Loan Association užtikrina saugumą
ir gražų pelną.

Saugumą užtikrina Suvenytų Valstybių valdžios agentūra iki
\$10,000.00 kiekvienam indėliui ir reikalingi rezervas, o pelną —
patyrusių ir sąžiningų vedėjų pastangos.

Galite taupyti atvykdamai asmeniškai ar per laiškus. Bus greit-
tas ir draugiškas patarnavimas.

Dėl paskolų ir visais finansiniais reikalais kreipkitės į:

**UNIVERSAL SAVINGS
AND LOAN ASSOCIATION**
1800 S. Halsted Street, Chicago 8, Illinois

THE BIGGEST DOLLAR IN THE WORLD IS THE DOLLAR YOU SAVE.

CHICAGO SAVINGS & LOAN ASSOCIATION
6245 So. Western Ave. Tel. GROvehill 6-7575 Chicago, Illinois
Atidara: pirmadienį nuo 12 iki 8, antradienį ir penktadienį nuo 9 iki 4, ketvirtadienį nuo 9 iki 8.
Trečiadienį uždaryta visą dieną, o šeštadienį nuo 9 iki 2 valandos po pietų.

Remiantis Chicago Savings Bendrovės prašymu, nuo pat jos įsikūrimo
1924 metais, jos pavyzdginga biznio tvarka, ypatingai indėlių saugumo ir divi-
dendų našumo atžvilgiu, nėra sąauginės ir pelningosės įstaigos pasidėti tau-
pomus pinigų. Pasidėję taupiniai pas mus gaunite ne tik patį saugumą — jų
apdraudimą iki \$10,000.00, augstą dividendą, bet ir daugelį kitų patarnavimų
vėltui, už kuriuos kitose įstaigose turėtumėte mokėti.

Taupytojų patogumui Chicago Savings Bendrovės įstaiga yra viena iš gra-
žiausių ir moderniausių įrengtų visoje Illinois Valstybėje.
Lietuviai gyvenantieji už Chicago ribų, nežinint kurioje Suvenytų Val-
stybių dalyje jie begyventų, gali taupyti pinigų paštu.

Rašykite dėl informacijos. Mūsų turtais \$21,000,000.00.

Ada Karvelytė - Dubauskienė.

Jos eilėraštis "Marija" buvo panau-
dotas komp. Juozo Strolio kompozici-
cijai, kuriai Dainos - Giesmės kom-
kuro komisija paskyrė premiją.
Eilėraščio autorė yra angaitė, pa-
nevežietė, 1939 metais baigusi val-
stybinę šiaulių mokytojų seminariją,
taigi, buvusi komp. Strolis mokinė.
Vėliau ji lankė Vytauto Didžiojo
universitetą ir nuo to laiko kartas,
nuo karto ėmė rodytis su savo dau-
giausia religinio turinio eilėraščiais
mūsų tremties ir emigracinėje spaudo-
je. Turi paruosius visus eilėraščių
rinkinį lietuvių kalba. Bet pastaruo-
ju laiku ji ėmė rašinėti poezijos kū-
rinėlių apie Lietuvą ir ispanų kalba.
"Noriu priminti ir svetimiečius savo
tėviškos vėrd. Tegu žino..." — ji sa-
ko. Jauna poetė su savo vyrų, stat.
inžinierium Dubausku, ir dukrele gy-
vena santisos Kolonbijos padan-
geje, Medellino mieste.

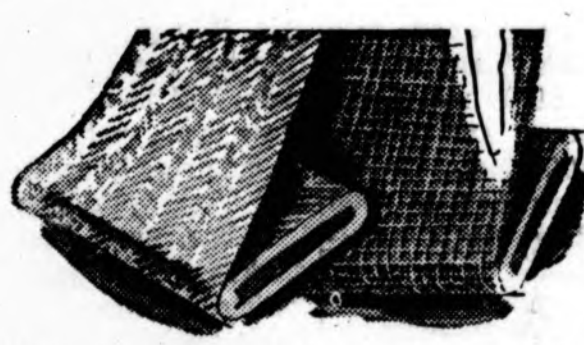
ir pn., rodos, plačiau dar neprad-
ėta vartoti.

Šios rūšies analogimai dani-
niai kaip **Suvalkija**, **Vilnija** ir
kt. buvo pradėti vartoti nusi-
žiūrėjus į tokius pavyzdžius kaip
Prūsija, **Zemaitija**, **Augštaitija**
ir kt. Galimas daiktas, kad tam
kiek įtakos yra turėję ir kiti
mūsų priesagos -ija vietovar-
džiai, kurių kolektyvinės reikš-
mės kartais net visi nematyti.
Pvz. **Galija** "Tauragės vls. pie-
va" — šis pradžios veikiausiai yra
buvusi ne kas kita kaip "galinė,
gališkė (pieva)", ne kažkokie
"galai"; plg. dar **Ašvija**, **Do-**

**PIGIAI IR SAUGIAI
PERKRAUSTAU
BALDUS
VIETUJE IR IS TOLIAU
K. EIDUKONIS**

Turiu naują didelį sunkvežimį
ir apdraudau
2313 W. 91st St., Chicago, Ill.
Tel. PRosect 9-2781

Yra kalbama mieste, kad **STEIN TEXTILE BENDRO-
VEJE** rasite didžiausią pasirinkimą už nebrangias kainas
įvairių vilninių, šilkinų, medvilninių, užuolaidoms ir už-
dangalams medžiagos. Taip pat ir paltams medžiagų vy-
rams ir moterims.

STEIN'AS turi metinį išpardavimą, štai pavyzdys kainų:
Geriausios **ANGLISKOS** bei "worsted MEDŽIAGOS kos-
tumiams, kurių kainos paprastai yra \$9.80, dabar tik...\$4.50
Visokių pamušalų už pigias kainas. Spausdintas šilkas
ir plaukamas "Sil-O-Shan", "antique taffeta", pa-
prastai \$1.98, dabar tik...\$0.98.
60 colių vilnonės medžiagos ir "flannel" vyriškiams ir
moteriškams kostumams tik...\$1.89
48 colių užuolaidoms bei uždangoms medžiagos, vertės iki
\$2.98, tik...\$1.39
Gryną spalvų Fortisan ir Metallic Cloth užuolaidoms tik...\$1.09

Atvykite į **STEIN TEXTILE** ir patys įsitikinkite. Su kiek-
vienu pirkinčiu virš \$20.00 gaunate vieną sukleidę medžiagos
kaip dovaną.

Pas **STEIN'Ą** jūs rasite didelį pasirinkimą nuotakoms, kaip tai
"lacos", satina, taffeta, "brocades", Shantung ir t. t. Taip
pat liekanas medžiagų pamušalams už baisiai pigias kainas.

STEIN TEXTILE CO.

1306 SOUTH UNION AVENUE

1 blokas į rytus nuo Halsted St., 1 1/2 bloko į pietus nuo
Roosevelt Rd. Atidara 7 dienas savaitėje iki 5:30 val. vak.
Tel. MOncroe 6-8152.

mija, Jotija, Lazdija (Kirsnos
įtakas), taip pat eldija, kanka-
lija "katilėlis (tokia gėlė)", ža-
rija ir kt.

Taigi **Suvalkija** iš tikrųjų yra
sudaryta ne kaip vilkija, vyri-
ja ir kt., bet kaip visa eilė įpras-
tinių kraštavardžių su priesaga
-ija, vien iš paviršutinės analo-
gijos, visai nesigilinant į šios rū-
šies bendrinių darinių reikšmę.
Pvz. danų **Greenland**, **Island**
(ang. **Greenland**, **Iceland**), grie-
tesnių dėsnių laikantis, turėtų
mūsų kalboje apytikriai atliepti
Grenlandas, **Islandas**, bet iš ana-
logijos dabar visdėlio dažniau
tesakoma **Grenlandija**, **Islandi-
ja**. Todėl nebūtų didžiaj smerk-
tina ir analoginė **Suvalkija**: ji
yra trumpesnė ir žymiai pato-
gesnė kaip **Suvalkų kraštas**. O
ta aplinkybė, kad šalia **Suvalki-
jos** nesakome **Telsijos** ir kt., nė-
ra sprendžiamas įrodymas, nes
mūsų kalboje galime rasti daug
aušau panašių atvejų; pvz. šalia
bernauti, **piemenauti**, **tarnauti**,
vargoninkauti sakome ir kuli-
kauti, padegėliauti, taip pat mo-
kytojauti ir kt., bet niekas dar
nesako **gėrėjauti**, **skaitojauti**,
ir kt., nes tam nėra gyvo rei-
kalo. Vadinas, tokius dalykus
nusprenžia ne formalinė logika
arba matematinė lietuviška var-
tosena, kuri apima ir analoginę
(suprantama, lietuvišką) dary-
dą.

Knygų apžvalgų žurnalas
Chicagoje leidžiamas knygų
apžvalgų žurnalas "Books on
Trial" šiemet švenčia 15 metų
sukaktį. Žurnalas buvo pradė-
tas leisti 1942 metais. Eina kas
mėnesį. Jame plačiai apžvelgia-
mos įvairiausios naujosios kny-
gos. Suteiktas didelis bendradar-
bių kadras. Jo adresas: 210 W.
Madison St., Chicago 6, Ill. Kai-
na — \$3 per metus. Atskiro nu-
merio kaina — 40 ct.

KAZYS GESNAUSKAS
6444 SO. TROY ST.
Telef. WALbrook 5-7670 ir
GIBson 4-9838
• Generalis kontraktorius nau-
jų namų statybai, įvairiems re-
montams ir namų pertvarky-
mams • Turime didelį patyri-
mą namų statyboje. • Patys
atliekame cemento ir medžio
darbus. • Apkainavimai nemo-
kamai.

VIKTOR KOTZIOS
Lietuvišką, garolinio stoties ir auto
taisydas
Atliekami motoro remontai, lygi-
nimo, dažymo darbai ir keičiamos
dalyės
CALL-ME-MOTORS CO.
5759 S. WESTERN AVE. PR 8-9533

SOPHIE BAKUS
RADIO PROGRAMA
18 WGEB stoties — Banga 1390
PIRMADIENIO vak. nuo 7-8 v.
N'JO PRIMAD. IKI PENKTAD.
8:45 iki 9:30 val. ryte
SEKSTAD. 8:30 iki 9:30 ryte
SEKSTAD. 8:30-9:30 v. r. 18 stoties
WOPA — 1400 kil.
7169 So. MAPLEWOOD AVE.
Chicago 29, IU. HEMlock 4-2413

DR. J. IR K. AGLINSKAI
GYDYTOJAS IR CHIRURGAJ
2300 West 51st Street
Pirmia liguose pagal sutartimą.
Pai valandos skambinti telefonu
Prospect 6-1795, nuo 2 iki 9 val.
P. p. kasdien išskyrus trečiadienį.
Res. tel. GROvehill 6-5605

DR. ANTONAS ALEKNA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1601 W. Garfield Blvd.
Val. — Pirmadienį, antr., ketv., penkt.
1-4 ir 6-8; šeštadienį 1-4; treč. ir
sekm. uždaryta.

DR. ANNA BALIUNAS
AKTŲ, AUSŲ, NOSIŲ IR
GERKLĖS LIGOS
— Pritaiko aklinius —
6322 South Western Avenue
val.: kasdien 10-12 val. 1. 7-9 val.
vak. Seštadieniais 10-11 val. Treči-
adieniais uždaryta. Kt. laikų susitarus
Ofiso telefonas: PR 8-3229
Res. telefonas: WALbrook 5-5076

DR. VL. BLAŽYS
PLAUCIŲ IR VIDAUS LIGOS
4701 South Damen Avenue
(Kampus 47-tos ir Damen Ave.)
Val. kasdien nuo 6-8 val. vak.
Seštadienį 2-4 val. vak.
Trečiadienį ir kitu laiku pagal sutartį.
Telef. ofiso LAfayette 3-6048
Res.: WALbrook 5-3048

"J. ofiso HE 4-5849, rez. HE 4-2324
DR. PETER T. BRAZIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2434 West 71st Street
Val. Pirm., ketv., penkt. 1-4 ir 7-9
Antr. 1-6, treč. ir sekm. pagal sutarties

DR. Z. DANILEVIČIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
6317 South Western Avenue
Chicago 29, IU
telefonas REpublic 7-4900
Residencija: GROvehill 6-8161
pasimatymai pagal sutarties

DR. T. DUNDULIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4157 Archer Avenue
Ofiso val.: nuo 2-4 ir nuo 6-8:30 v.
vak. Seštadieniais nuo 2 iki 4 popiet.
Trečiadieniais pagal sutartį
Ofiso tel. VIRginia 7-0096
Residencijos tel. BEverly 8-3244

Ofiso HE 4-1414, arba HE 7-9700
Rez. RE 7-0807
DR. B. GAIZIUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Spec. aknserija ir moterų ligų
2454 West 71st Street
(71-tos ir Campbell Ave. kampas)
Val.: kasdien 1-3 ir 6-8 v. vak.
Seštadieniais 1-4 p. p. Trečiadi-
eniais uždaryta.

Ofiso telefonas: YARDS 7-1166
Residencijos — STewart 4-4511.
DR. J. GUDAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
756 West 35th Street
(kampas Halsted ir 35-ta gatvė)
VAL. 1-4 ir 6:30-8:30 p. p. kas-
dien išskyrus trečiadienį. Atidara
Seštadieniais 1-4 val.

Tel. WALbrook 5-2670
Res. HILLtop 5-1500
Dr. Alexander J. Javols
(JOVAISAS)
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Marguete Medical Center
6132 South Kedzie Avenue
VAL. 2-4 p. p. ir nuo 7-9 v. vak.
Trečiadienį, šeštadienį, pagal sutartį

Tel. ofiso PR 6-3838, rez. RE 7-9199
DR. A. JENKINS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
(LIETUVIS GYDYTOJAS)
2500 West 63rd Street
VAL. kasdien nuo 2-4 p. p. ir 7:30
iki 9 val. Trečiadienį, ir sekm. uždaryta

**DELIGHTFULLY FRESH
BAKERY GOODS**
Complete line of fresh bakery
goods for all occasions.
Open Sundays
6 a.m. to 2 p.m.
Whipped Cream Party Cakes
WEBER'S BAKERY
3425 West 63rd Street
HEmlock 4-7776 Erich Weber
(St. Rita)

Telefonas GROvehill 6-1694
DR. ALDONA JUSKA
AKTŲ LIGŲ SPECIALISTĖ
PRITAIKO AKINIUS
Valandos: 9-12 ir 7-9 v. v. pagal
sustatimą išskyrus trečiadienį.
2422 W. Marquette Road

Tel. REliance 6-1811
DR. WALTER J. KIRSTUK
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
(LIETUVIS GYDYTOJAS)
3925 West 59th Street
Val. Pirmadienį, antradienį, ketvirtadienį ir
penktadienį nuo 1-4 p. p. 6:30-8:30 v.
vak. Trečiadienį ir šeštadienį 1-4 v.
p. p.

Tel. ofiso ir buto OLYmple 2-4159
DR. P. KISIČIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4938 W. 15th St., Cicero
Rez. 1634 S. 49th Ave., Cicero
Kasdien 1-3 val. ir 6-8 val. vak.
Išskyrus trečiadienį.
Seštadieniais 12 iki 4 popiet.

Ofiso telefonas: LAfayette 3-2310, jei
neatliepia, skambinti KEDzie 2-2368
DR. EMILY V. KRUKAS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
4146 S. Archer Ave.
VAL. Kasdien popiet nuo 12-2:30 v.
Vak. pirm. antr., ketv. 6:30-8:30 v.
Trečiadienį tik susitarus.

DR. IRENA KURAS
(Gydytoja ir Chirurgė)
KUDIŲ IR VAIKŲ LIGŲ
SPECIALISTĖ
7156 South Western Avenue
(MEDICAL BUILDING)
Pirmadienį, antradienį, ketv. ir penktadienį
nuo 11 val. ryto iki 1 val. p. p. ir nuo
6 v.-8 val. vakare. Trečiadienį, nuo
11 val. ryto — 1 v. p. p. Seštadienį, 11
val. ryto iki 3 val. popiet.
Ofiso tel. RE 7-1168
Res. tel. WALbrook 5-3765

Tel. ofiso PROspect 6-2240
PROspect 6-4732
DR. A. MACIUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPEC. CHIRURGOS LIGOS
5700 So. Wood Street
Priėmimo val. nuo 2-4 val. kasdien
ir nuo 6 iki 8 val. pirmadienį ir penkt.
Trečiadienį ir sekm. uždaryta.

Ofiso HE 4-1818, arba RE 7-9700
Rez. PR 6-9801
DR. J. MEŠKAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Specialybė — vidaus ligos
2454 West 71st Street
(71-tos ir Campbell Ave. kampas)
Val.: kasdien 9-11 ryto ir 4-8 v. v.
Seštadieniais 9-11 ryto ir 2-4 p. p.
Trečiadieniais uždaryta.

DR. JULIJA MONSTAVIČIUS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
Ofiso: 10745 South Michigan Ave.
Buto 1653 W. 103 St., Beverly Hills
Val.: kasdien nuo 6 v. v. iki 9 v. v.
Vak.: kasdien nuo 6 v. v. iki 9 v. v.
Išskyrus trečiadienį. Seštadieniais nuo 1
iki 4 val. popiet.
Tel.: Ofiso — PULLman 5-6766
Buto — BEverly 8-5946

Ofiso HEEmlock 4-5815
Rez. HEEmlock 4-3751
DR. A. NARBUTAS
PLAUCIŲ IR VIDAUS LIGOS
2745 West 69th Street
(priešais Sv. Kryžiaus ligoninę)
Pirmia pagal sutartimą

DANTISTAS
DR. J. A. PAUKŠTYS
4253 So. Whipple Street
(Arti Archer Ave.)
Valandos: nuo 10 iki 12; 2-6; 7-9.
Trečiadienį, 10-12. Trečiadienį, uždaryta
LAfayette 3-4039
Namy — CEDarwood 3-7796

DR. VLADAS PRUNSKIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAJ
3259 South Halsted Street
Kasdien 8-7 val. vak. Seštadienį nuo
1-5 val. vak.
Trečiadienį ir kitu laiku pagal sutartimą
Ofiso tel. Victory 2-1434. Resid. 2437
W. 62nd St., tel. REpublic 7-8515.

Ofiso telefonas — BISHop 7-2525
DR. AL. RAČKUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4342 Archer Avenue
(Kampus Kedzie ir Archer)
VAL. kasdien nuo 2:00 iki 9:00 v.
Trečiadienį ir sekmadienį tik susitarus

DR. ZIGMAS RUDAITIS
SPEC. CHIRURGINES IR
ORTOPEDINES LIGOS
2745 West 69th Street
Priešais Sv. Kryžiaus ligoninę
Telef. REpublic 7-2280
VAL.: Pirm., antr., ketv., penkt.
nuo 9 iki 11 ryto ir nuo 6:00-8:00.
Sešt. nuo 2:00-4:00. Trečiadienį
ir kitu laiku susitarus telefonu.

DR. ANT. RUDOKAS, Opt.
Tikrina akis ir pritaiko akinius,
keičia stiklus ir rėmus
4455 S. California Ave. YA 7-7381
Val.: 10 ryto iki 8 vak. (trečiadienį, už-
daryta), Seštadienį, 10 ryto iki 3 v. p. p.
uždarytas

Pasinaudokite "Draugo" Classified skyriumi.

Naujasis Testamentas— Šventas Raštas

Vertė lietuvių kalbon JUOZAPAS
SKVIRECKAS. Kauno Arkivys-
kupas Metropolitai, IV laida. Iš-
leido "LUX" 1947 m. Stuttgarte.
620 pusl. Kaina \$1.50. Gaunama
"DRAUGAS" 4545 W. 63rd St.,
CHICAGO 29, ILL.

P. ŠILEIKIS, O. P.
Orthopedas - Protezistas
Aparatų-Protezai, Med. ban-
džai. Spec. pagalba kojoms
(Arch Support) ir t. t.
Val.: 9-4 ir 6-8. Seštadieniais 9-1.
ORTHOPEDIJOS TECHNIKOS LAB.
2850 W. 63rd St., Chicago 29, Ill.
Tel. PROspect 6-6084

DR. J. J. SIMONAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Našias adresas: 4255 W. 63rd St
Ofiso tel. REliance 5-4410
Resid. telefonas: GROvehill 6-0616
Valandos: 1-3 p. m. 6-8 p. m.
Penktadienį, šeštadienį, trečiadienį, ir sekmadienį pagal sutartį

Ofiso tel. OLdfield 4-2898
Residencijos: LAfayette 3-1172
DR. P. STRIMAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1724 West 47th Street
(Kampus 47th ir Hermitage)
Val.: nuo 2 iki 4 ir 6 iki 9 v. vak.
Seštadienį, nuo 2 iki 6 val. Iškvr. sek

DR. FL. TALLAT-KELPSA
Ofisai 20 North Wacker Drive
(Civic Opera House, kamb. 858)
Val. kasd. 12-4
Tel. CENTral 6-2294
5002 West 16th Str., Cicero
Val kasdien 5-8, Seštadienį 1-2 val.
Tel. TOWnhall 3-0859
Kitu laiku ir trečiadienį, susitarus
Resid. tel. HEMlock 4-7080

DR. VYT. TAURAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
(Bendra praktika ir moterų ligos)
Ofisai ir rez.: 5100 S. Western Ave.
Tel. PROspect 8-1223 arba WE 6-5577
Ofiso val. Pirm. 8-10 v. v., Antr.,
Treč. ir Penkt. 6-9 val. vak., Seštadienį,
2-4 val. popiet ir sulig susitarimu.

Tel. ofiso HE 4-212

MENININKAS IR ŽIŪROVAS

DR. P. CELIESIUS, E. Chicago, Ind.

a) Meno prasmė

Kaikurie "pažangieji" menininkai kartoja jau senokai kilusį šūkį: "Menas menui". Šią tezę grendžia daugiariopu būdu. Menas negali tarnauti ekonomikai-bizniui, nes jis tuo būdu tampa sekliu ir išvirsta į produkciją. Menas negali tarnauti politikai, nes jis yra tampomas pagal partijos norus, ir nesireiškia pagal savo vidutinį pajėgumą. Kai politinė diktatūra užviešpatauja ir meno srityje, tada menas tampa reklaminė parodija. Menas negali tarnauti pedagogikai, nes jis, vieton save puoselėti, imasi auklės pareigų. Menas negali būti panaudotas pedagogikai po to, kada jis laisvai pražydo ir apsipavidalino. Bet neturi būti užsakymo pedagoginiams tikslams. Menas negali tarnauti religijai, nes jis neina sielovados pareigų. Tam tikslui yra Sakramentai, sakramentalijos ir dvasios vadovai. Žodžiu, menas turi būti absoliučiai laisvas, tai yra nesąlygotas jokiais užsakymais ir įpareigojimais. Kiekvienas meno kūrinio užsakymas yra jo meninės vertės peilis. Meno laisvė turi būti absoliuti. Menas yra menui ir niekam daugiau.

Šioje meno nepriklausomybės gynybės argumentacijoje yra dalytės tiesos. Bet dar daugiau klaidos. Kad šis teizė yra savyje neologizmas, tai rodo priešingai meno istorijos reiškiniai. Graikų ir romėnų klasicizmo laikotarpiu meno kūriniai tarnavo imperatorių dvarui, šventyklų papuošimui, amfiteatrų pedagoginiam momentui. Dažnas patricijų ne tik gavo meno klasikus, bet taip pat duodavo užsakymus. Ne kitaip buvo ir meno žydėjimo laikų viduramžiuose. Ne viena tikrojo meno bažnyčia, koplyčia, vienuolynas išdygo katalikų, popiežių, vyskupų, abaty užsakymu ir griežtu pareikalavimu. O vis dėlto mes šiandieną nedrįstame nuimti tiems meno šedevrams meniškos aureolės.

Ne kitaip yra ir šiandieną. Dažnas iš tų, kurie kovoja už absoliučią meno laisvę, aistringai varžosi dėl užsakymų ir pyksta ant tų, kurie meno dalykus užsako pas svetimačius. Šis ir panašūs faktai turi ne tik psichologinį (ambicijos), ar ekonominį (pragyvenimo) bet ir būtybinį (ontologinį) pagrindą.

Sunku būtų rasti faktų, kurių vyksmo (tapimo) prasmę suvestume tik į tą patį vyksmą (tapimą). Teigti, kad augalo sėklų buvimas yra išsėmimas tik pačiu sėklos tapimu, o ne tolimiesniu jos giminės išlaikymu, yra prasišlenkimas su tiesa. Kad vaiko užgimimo prasmė yra tik tai gimti ir nieko daugiau — yra absurdas. Pasakyti, kad meno kūrinio tapimas yra tik dėl to pačio tapimo ir niekam daugiau — yra panašus absurdas.

Jeigu visos žmogaus psichinės galios reikšiami tam tikru prasmingumu (alkis, troškulys, lytinis polinkis, pyktis, saugos jausmas, meilė, pasibjūvimo jausmas ir pan.), tai kodėl vien meninis įsijautimas (jausmas) turėtų būti akla, kodėl kiekvienas menininkas yra spiriamas kūrybinės jėgos išsireikšti (kūrinį pagimdyti), jeigu tas pagimdytas neturi jokios tolimesnės prasmės. Tada pakaktų tik meniška įsijausti, tuo įsijautimu pagyventi ir niekam apie tai ne šaukti. Kodėl kiekvienas menininkas stengiasi savo kūriniais pasireikšti, jeigu jau ne visai viešai, tai bent tarp bendradarbių, jeigu kūrinio tapimo metu jo prasmė pilnai išsėmta ir nieko daugiau nebėliko. Kodėl menininkai taip aštriai reaguoja į publikos domėjimąsi, ar nesidomėjimą jų kūriniais? Juk kūrinio prasmė kūrimo taisyklės išsėmta ir nieko daugiau nebėliko. Ir kaip gali žiūrovas,

praėjus prasmei, dar domėtis nieku?

Šios prieštarybės atsirado dėl to, kad "menas menui" šalininkai suplakė du skirtingus dalykus, būtent: kūrinio esmę su kūrinio prasme. Kūrinio tapti reikia pirmiausia kūrybinio įsijautimo, idėjinio sąrangumo ir sugebėjimo išreikšti regimybės pavidalais. Tai yra kūrinio esmė. Jeigu kūrinys esmės požiūriu yra intensyvus (genialus), tai visai jis nenusutos savo meninės vertės, nepaisant ką tu su juo darysi. Jam vis tiek pat, ar tu jį neši į bažnyčią, ar į mokyklą, ar į sporto salę, ar į mecenato, karaliaus rūmus... Po to, kai kūrinys tapo vertingu meniniu kūriniu, tai jo meno aureolės nenuims ne biznieriškas interesas, nei politinė diktatūra, nei reklaminis supigimas, nei liturginis panaudojimas, nei kūrinio išniekinimas. Kūrinio prasmė gali įvairuoti, o esmė lieka visada ta pati.

Bet "menas menui" sekėjų teisingas pagrindas yra tas, kad menininkas kurdamas sąlygoja mas kūrybine laisve. Tai reiškia, kai kūrėjas įsijaučia ir tą įsijautimą pagal idėją glaudina, niekas neturi jo trukdyti, dvasiniai prievartauti, torturuoti. Kitaip nukentės meninė kūrinio vertė, ir pats kūrinys gali tapti šablonu, arba gamyba. Po kūrinio pagimdyto menininkas turi laisvas rankas su juo elgtis, kaip nori. Už kūrinį jis gali siekti ir ekonominio pelno, ir moralinio atpildo, ir religinio tikslas, mas, nei pedagoginis įvertinimas ir pedagoginės karjeros, ir melinės intencijos. Nuo to nenukentės nei kūrinio esmė, nei meninė vertė. Čia turima reikalo su kūrinį lydimaisiais momentais, bet ne su kūrinio tapimo faktoriais. Kūrybinis rezultatas ir meno kūrinio likimas yra du visai skirtingi momentai, nors pastarasis ir risis (susiliecia) su pirmuoju, bet pirmasis visai nepriklauso nuo pastarojo. Meno kūriniai prekiauti gali ne tik tiktai prekybininkas, bet ir pats kūrėjas-menininkas.

b) Publikos balsas

Sakoma vox populi, vox Dei, bet ne visada tuo pasakoma absoliuti tiesa. Daugumos nuomonės yra dažnai teisinga, bet daug kartų esti ir klaidinga. Žiūrint, kuriuo pagrindu dauguma kalba ir vertina. Jeigu iš abiejų pusių (dauguma ir mažuma) turima mintyje tas pats pagrindas, tada turėtų dėti kalbamoms vertės sutarti. Bet jeigu mažuma turi mintyje vieną dalyką, o dauguma kita, tai jie niekada nesusikalbės.

Meno srityje kaikuriose meno šakose publika dažnai nesutaria su menininkais. Menininkai didžiuojasi naujais pasiektais meno rezultatais, o publika krato galvas sakdami: "Čia yra joks menas. Mes jo negalime suprasti. Mums, konkrečiai kalbant, to ar kito menininko kūriniai nepatinka. Jie yra negražūs".

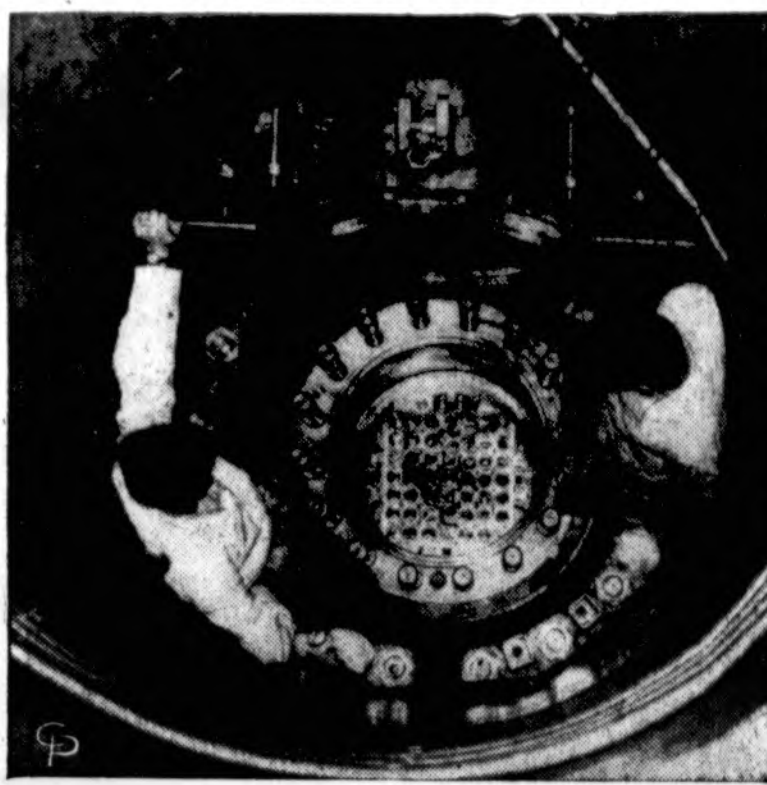
Meno kūrinių vertinimo požiūriu tiesą nusveria ne galvų dauguma, bet meninės vertės svarumas. Jeigu žiūrint į meninį kūrinį, pavyzdžiui skaitomą knygą, įsiekoma tik turinio patikimo, ar įvykių siaubumo, arba aištingumo užuominų, tai aišku su tokia publika nėra ko ginčytis dėl meninės kūrinio vertės. Bet jeigu žiūrovas įsiekia kūrinio meninio įsijautimo stiprumo, charakterių psichologinio natūralumo, kompozicinio tikslumo, tai daugumos nuomonė bus verta dėmesio. Kai pasiklausome knygų skaitytojų ir parodų lankytojų nuomonės, tai vis dėlto reikia prisipažinti, kad retas kuris vertina kūrinius pagal meninį įsijautimą. Dauguma įsiekia lengvo turinio, sentimentalios stilios, racionalaus permatomumo, spalvinio žaislingumo, ir visai nepaiso nei kūrinio idėjos, nei charakterių, nei bendros kūrinio nuotaikos. Dar yra

tokių, kuriems nepatinka paveikslai, knygos, skulptūros dėl visai menkavertės smulkmenos ar psichologinio mažmožio. Tokia publika į kūrinį žiūri ne kūrinio akimis, bet požiūninės regimybės akimis. Žiūri į tai, kas yra mene visai antraeilis, ar trečiaeilis. Kam nepatinka koncertas dėl to, kad muzikantas negražus, arba solistė apsvilkus ne pagal jo skonio suknį, arba kio artisto nosis užriesta, tai su tokia nuomone nėra ko skaitytis, ir geriau pakalbėti apie vištų ūkį, negu apie meną.

Meno patikimas, arba nepatikimas gali būti motyvuojamas daugiariopai. Jeigu žiūrovas žiūri į meno apraišką ne iš meniškos vertinimo pusės, bet grynai iš savo asmeniškų interesų, to nuomonės nėra ko paistyti. Žiūrovas, kuris laukė pasirodant gražios artistės, kad galėtų erotiskai nusiteikti, kuris laukė simpatiško veido, kad galėtų biznį pasamdyti, kuris įsiekiajo saldaiškos paveikslas, kad galėtų kabinete naivius interesus gerai nuteikti, kuris įsiekiajo temperamento veido bruožų, kad galėtų agento pareigoms nusamdyti, — tų žmonių nuomone apie meną per daug svetima ir tolima.

Iš antros pusės, ir patys menininkai yra dažnai per daug išdidūs, su niekuo nenori skaitytis, švaistosi koliojančiais epitetais ir tuo nori priversti skaitytis su jo menine verte. Jeigu publikos nuomonė ne visada atitinka kūrinio meninei vertei, tai jiems daugiau atleistina. Bet kad pačių menininkų vieni kitų atžvilgiu nuomonės dėl kitų kūrinių vertės skiriasi kaip dangus nuo žemės, tai nėra atleistina. Jie daugiausia ir klaidina publiką. Vieni kitus žemindami ir kūrybiškai nuvertindami, palaidžia ir publiką "meno vertybės" akcijų, kurios plinta, multiplikuoja, politiškai grupuojasi ir atskamba labai skirtingais tonais. Dėl to publikos su menininkais nesusikalbėjimo priežastimi yra ne tik tai jos meninio įsijautimo neatikimo, bet ir pačių menininkų vieni kitų atžvilgiu klaidinantis vertinimas ir nesutarimas.

NAUJAS ATOMINIS APARATAS

Taip iš viršaus atrodo atdaras kariuomenės sudarytas atominis reaktorius, esąs Belvoire, Va. Jį galima paversti sunkvežimiu ar perkelti lėktuvu. Vidury matomos duobutės yra vieta atomiškai besiskaidančioms medžiagoms. Šis reaktorius gamina elektrą.

Kadangi tikroji meninė kūrinio vertė glūdi ne atsitiktinybė ir ne požiūninės regimybės, bet menininko įsijautime ir to įsijautimo išreiškime, pagal pasirinktą idėją, todėl ir žiūrovas turi būti paliestas to paties išgyvenimo. Menininkų įsijautimo skalė yra platesnė ir jausmo gilumas yra intensyvesnis, negu žiūrovų, todėl jie kūrinį greičiau atjaučia ir giliau išgyvena negu žiūrovas. Tie žiūrovai, kurių jausmų skalė yra artimesnė kūrėjams, gali greičiau suvokti kūrinio meninę vertę. Tie, kurių jausminis išgyvenimas yra labai ribotas, jie daugelio meninių kūrinių meniskumo nejaučia, nes neturi atitinkamo "organų" jausmui rezonuoti. Jie žiūri į kūrinį požiūninės realybės akimis ir nemato jausminės realybės buvimą.

Požiūtinė realybė neišsėmia meninės realybės. Ji yra tik ženklas (prasmuo), vedantis į meninę realybę. Kaip menininko kūrinys, kuris tepavaizduotų požiūtinę realybę, galėtų vadintis tam tikros srities mokslo vadovėliu, bet ne meno kūrinio, taip lygiai ir žiūrovas, kuris teįsiekia požiūtinės realybės, galėtų studijuoti etnologiją, fiziką,

gamtą, zoologiją, mediciną ir pan., bet nespręsti kūrinio meniskumo vertės. Tiesa, kad kūrėjas turi pasirinktą sritį gerai pažinti, atsiminti ir ką tik minėtų mokslų daviniais pasinaudoti, tačiau iš šių mokslų sričių sukauptos žinios meno atžvilgiu tebus medžiaginis kūrinio momentas, kaip atrama menininkui kūrinio momentui. Dėl to ir žiūrovas privalo tas abi kūrinio plotmes skirti ir paskirti vertinti. Medžiaginį kūrinio momentą vertinti pagal pasirinktą srities mokslo reikalavimus, o meninį momentą pagal meno reikalavimus.

Tada bus aišku, apie ką kalbama. Tada artisto nosis, solistės suknės fasonas, skulptūroje pavaizduotos arklio kamos, kaimo žmonių papročiai bus apsprendžiami pagal fiziologiją, etnologiją, o ne pagal meninės jausenos reikalavimus.

RADIO PROGRAMA

L. G. Radio Programa 14 stoties WRMS, 1090 kil. sekundiniai 12-12:30 val. per pietus: 1. Muzika dainos, 2. Magduta Puzka Blynk reikalas kreipis į Steponą Blynk, 3. Raitis Florida, 4. Gilių ir Dovan Krantų, 5. 602 E. Broadway So. Boston, 27. Maas Tel. So. 8-0492. Ten pasirašykite: 1414 Draugas.

Ar Jūs esate toks LINKSMAS? Jei ne, tai pradėkite TAUPYTI ŠIANDIEN!

Mutual Federal Savings

and Loan Association

Chartered and Supervised by the U.S. Government

2202 W. Cermak Road
Chicago 8, ILL.

Virginia 7-7747

Aukštesnius dividendus mokėsime nuo 1957 m. sausio mėn. 1 dienos.
Partrauksime Jūsų pinigų iš kitur, jei atnešite savo banko knygutę.
Pinigams padėti nereikia važinėti. Jūs galite pasiekti paštu. Mes apmokėsime pašto išlaidas.

JOHN J. KAZANAUSKAS,
Prezidentas

ISTAIGOS VALANDOS: Kasdien nuo 9:00 ryto iki 5 val. vakaro, Ketvirtadieniais nuo 9:00 ryto iki 8 val. vakaro, Seštadieniais nuo 9:00 val. ryto iki 1 valandos po pietų, Trečiadieniais visai neatidaro.

Kūrėjas turi laisvę pasirinkti savo kūrinio medžiaginį momentą tiek iš gamtos regimos realybės, tiek iš savo fantazijos pagamintos realybės. Tik pasirinktąjį momentą turi sugebėti meniškai apdoroti. Skirtumas bus tas, kad pirmuoju atveju vadinsis realusis menas, o antruoju atveju abstraktusis menas. Bet vis dėlto menas, Meninio kūrinio vertė priklausys ne nuo medžiaginio momento (tiek realaus, tiek fantastinio), bet nuo meninio įsijautimo momento. Su tokiu nusistatymu privalo žiūrovas artintis prie meninio kūrinio

Mažėja mirtingumas nuo cukrinės

Zurnalas "Diabetes" praneša, kad per 1955 m. JAV-se dėl cukrinės mirė 25,000 žmonių. Pasitobimas mažėjimas mirtingumo nuo tos ligos.

MARJA, KARALIENE SVENTOJO ROZANCIUS

Si grazi stovyta buvo pastatyta Rozancius daly, Daugias Karalienės Kapinių, Hillside, Illinois, Chicago katalikų archidiecezijoje.

Stovyta Sv. Panėlės Sv. Rozancius ir kitos stovytų grupės buvo nukaltos po priežiūra

Alfred Roselli

in the plant of
Roselli Brothers, Inc.

1 NORTH LIND AVE., HILLSIDE, ILL.

1 blokas į rytus nuo Didžiojo Vartų Mt. Carmel Kapinių, Tel. Linden 4-3865. Namų tel. McErimac 7-9284.

ANTANAS TVERAS

DIPL. LAIKRODININKAS

Gerųjų firmų laikrodžiai, brangenybės, religiniai dalykai (devocionalai), prekės dovanoms

2646 W. 69th St. RE. 7-1941

Padėkime Artimiesiems Lietuvoj ir Sibire

Nenokėkite brangiai už senus daiktus, bet užsakykite lietuviškoje įstaigoje maistą, vaistus, įvairius rūšių ir didžiausio pasirinkimo medžiagas, pilną apsirūpinimą, laikrodžius, muzikos instrumentus, suvamas maistas iš Anglijos ir Švedijos pigiausiomis kainomis NIEKUR NIEKURDE. TOMIS kainomis su pilnu apmokėjimu. (Jūsų \$1.49 dabar už maistą ir \$1.39 už kitas prekes). Garantuojama 100%.

Nr. 7	\$20.20	2 sv. bec. laisvų
10 sv. cukraus		2 sv. 3 oaz. k. taukų
10 sv. taukų		2 sv. sviesto
Nr. 8	\$13.34	1 sv. pupelių kavos
20 sv. cukraus		1 sv. cukraus
Nr. 9	\$28.00	1 sv. pieno miltelių
20 sv. K. taukų		1 sv. šokolado
Nr. 30	\$14.66	14 oaz. kokavos
20 sv. I rūš. k. miltų		15 oaz. razinų
No. 36	\$31.95	200 Ch-field cigarečių
2 sv. kumpio		No. 40
2 sv. salami dešros		15 sv. beconinių laisvų
		5 sv. salami dešros

Dirbame kasdien išskyrus sekmadienius nuo 9-6 val. vak.
PATRIA GIFT PARCEL COMPANY Tel. CR 7-2126
3741 W. 26th Street, Chicago 23, Illinois, U.S.A.
6250 So. Western Ave. 4125 S. Richmond St.
Kampas 63-cios prie Archer Ave.
Val. pirmadienį ir ket. 3-7 p.p. Dirbame kasdien išskyrus
Seštadienį 10-5 val. treč. ir sekm.

COAL
ANGLIS IR PEČIAMS ALIEJŲ PRISTATOM J VISAS MIESTO DALIS TUOJAU PAT
Saugus baldų perkraustymas asmenų turinčių ilgą patyrimą.
STASYS FABIJONAS
2146 So. Hoyne Ave., Telef. Virginia 7-7097

TELEVIZIJA • RADIJAS
HI FI PHONOGRAFAI • VOKISKI RADIJAI
DIDELIS PASIRINKIMAS • PARDUODAME IR TAISOME
FRANK'S TV & RADIO, INC.
3240 So. Halsted St., CALumet 5-7252

NARIAI LIETUVIŲ TAUP IR SKOLINIMO
B-VIŲ LYGOS, KURIOSE Kiekvieno Santaupos Apraustos iki \$10,000.00
I R Paskolos Duodamos Namų Įsigijimui Lengvomis Sąlygomis
CHICAGO SAVINGS & LOAN ASSN.
6245 S. Western Ave., Chicago 36, Ill.
CRANE SAVINGS & LOAN ASSN.
2555 W. 47th St., Chicago 32, Ill.
DISTRICT SAVINGS & LOAN ASSN.
3430 S. Halsted St., Chicago 8, Ill.
ST. ANTHONY SAVINGS & LOAN ASSN.
1447 S. 49th Ct., Cicero 50, Ill., tel. TO 3-8131-32
UNIVERSAL SAVINGS & LOAN ASSN.
1800 S. Halsted St., Chicago 8, Ill.

Šviesios kometos apsilankymas

DR. R. ZALUBAS, Washington, D. C.

Arend-Roland 1956 kometą dabar yra matoma, net plika akimi, šiaurės vakarų danguje kaip tik sutemsta. Dar keletą savaitių ji bus matoma, nors ir tamsės visą laiką. Dabar ji yra netoli Alfa Persei žvaigždės, maždaug ant linijos, vedančios tiesiai į Didžiųjų Grįžulo Ratų Alfa žvaigždę. Kometą dabar lengva atskirti nuo žvaigždžių, nes ji matosi kaip maža šviesios juostelės. Arčiausia ji buvo priartėjusi prie saulės balandžio 8, tebuvo tik apie 30 milijonų mylių atstumu nuo saulės. Apie vidurį balandžio ji buvo pasiekusi maksimum šviesumo, bet buvo per arti saulės ir nusileisdavo beveik kartu su saule, todėl negalima buvo jos matyti. Dabar ji yra kaip viena iš vidutinio šviesumo akimi matomų žvaigždžių. Nuo žemės jos atstumas dabar yra apie 60-70 milijonų mylių. Ji yra šviesiausia kometą po 1910 metais pasirodžiusios Halley kometos. Arend-Roland kometos uodega gali siekti apie 15 milijonų mylių. M. P. Cardy apskaičiavo, kad jos orbita yra hiperbolinė, todėl mažai vilties, kad ji mus vėl kada nors aplankytų. Jos masė yra labai maža palyginus su mūsų žemės mase, bet jos ūkuotos galvos diametras yra apie 44,000 mylių, taigi apie šešis kart didesnis už mūsų žemės. Ši kometą yra pavadinta dviejų belgų astronomų vardais, kurie ją surado 1956 m. lapkričio mėnesyje. Visos naujos kometos yra pavadinamos atradėjų vardais. Dabar ši kometą yra stebima įvairiais metodais ir įvairiais instrumentais ir daugelyje observatorių, įskaitant ir didžiausią Mt. Palomar observatoriją. Stebėjimo daviniai bus atspausdinti tik kai ji nutols, kai publika greičiausiai visai bus ją pamiršus.

Kaip atrodo kometos?

Kometą paprastai yra sudėta iš trijų dalių: branduolio, komos ir uodegos. Branduolys yra kietoji kometos dalis, kuri per teleskopą atrodo panaši į žvaigždę. Koma yra vadinamas ūkas, kuris apsupa kometos branduolį. Branduolys ir koma drauge yra vadinami kometos galva. Kometos uodega būna visą laiką nukreipta tolyn nuo saulės. Saulės kaitinantis, vis daugiau kometos medžiagos paverčiama dujomis, kurių dauguma susirenka į uodegą, kuri saulės radiacijos yra nustumama tolyn, nes medžiagos koncentracija visvien yra labai maža. Dėl tokios savo struktūros kometą yra lengva atskirti nuo kitų dangaus kūnų.

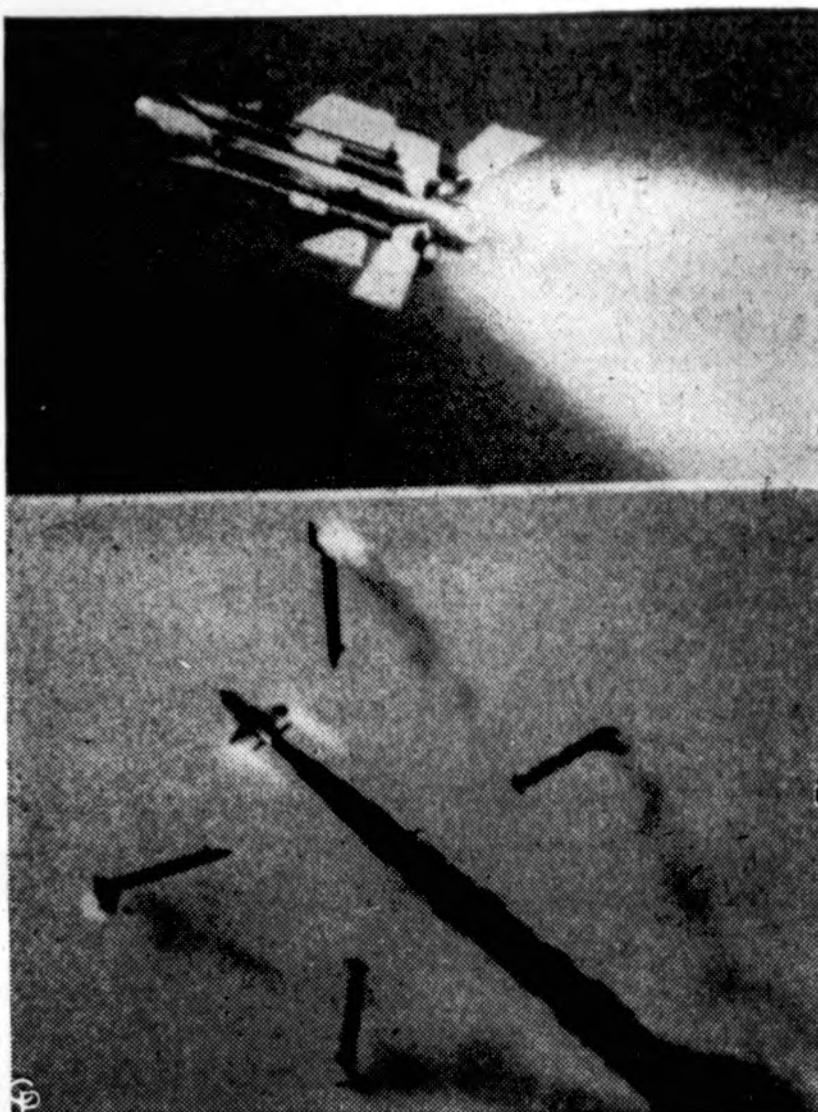
Paskutiniausia Wipple skurta, teorija aiškina, kad kometos galva yra sudėta iš meteoritinės medžiagos, kuri yra sukabinta į krūvą pagalvą ledo, sauso ledo, amonijos ir kitų dujų, kurios prie žemų erdvės temperatūrų sušąla į kietus kūnus. Netgi kometos galva dažnai būna permatoma, per ją matosi žvaigždės.

1910 m. Halley kometos uodega buvo įvairiusi žmonėms nematoma, nes, pagal astronomų skaičiavimus, turėjo užkliudyti žemę. Ji ir užkliudė, tačiau, būdama labai maža sodrumo.

NAUJOS PREKĖS, PIGI KAINA, DELTO VISI MĖGSTAI DAINAI
Dabar muzikos mėgėjams įvestas naujas, didelis FONOGRAFIJŲ PLOKŠTELIŲ SKYRIUS Populiarios, klasikinės ir džiazo — PLOKŠTELĖS — Didelis pasirinkimas geriausių firmų HI FI FONOGRAFIJŲ TV. Radio ir Elektrinių Aparatų

DAINA TELEVISION
(sales-service)
Rev. Ind. A. SEMERAS
3321 S. Halsted — Claffside 4-5665
Atidara kasdien nuo 9-6, pirmadieniais ir ketvirtadieniais 9-5

BRITŲ RAKETINIAI BANDYMAI

Viršutiniame paveiksle — raketa, aplinkui kurią pritvirtintos keturios mažesnės, kurios pakelia nuo žemės pagrindinę raketa, o paskia nukrinta (apatiname paveiksle) ir tada ima veikti pagrindinė raketa.

Kaikas iš kometų statistikos

Kasmet pasirodo apie 5-6 naujas kometas. Periodinėmis vadinamos kometos, kurios pakartoja savo periodus reguliariai, keliaudamos elipsine orbita. Periodo ilgis įvairus; trumpiausias — maždaug 3 metai. Vienas iš garsių pavyzdžių yra Enckės kometą su periodu 3.3 metų. Iki 200 metų periodo kometos laiko mos trumpo periodo. Priartėjimas prie saulės svyruoja tarp 900,000 mylių ir 540,000,000. Dauguma praeina pro saulę nuo tolyje žemės, tai yra 93,000,

000 mylių atstume. To priežastis yra, kad paskutiniąją grupę yra lengviausia pasitebėti. Yra suregistruota apie 750 kometų. Apie pusę iš jų turi parabolines orbitas, apie 0.1 to skaičiaus turi hiperbolines ir apie 0.4 visų kometų turi elipsines orbitas. Kometos su elipsinėmis orbitomis turėtų būti saulės sistemos kilmės. Hiperbolinės orbitos rodytų, kad tos kometos yra atkeliavusios iš kitur. Crom.

melin skaičiavimu, saulės sistemoje iš viso galėtų būti apie 120,000 kometų.

Kometų masės yra labai mažos, paprastai jos daugiau kaip milijoną kartų mažiau masingos

TRAINING SCHOOL for operators of HEAVY CONSTRUCTION EQUIPMENT
Specialios klasės, šeštad. ir sekm. Pamokoms vietos rezervuojamos dabar
Kelų taisymo, pytimų, žemės valymo — Land Clearing
GREER EASTH MOVING SCHOOL
Mr. K. M. Hutchison
Box 278, Braidwood, Ill.

Siunčiame ptnigus į

LIETUVĄ

ir visas kitas šalis.

Turime tiesioginį ryšį telegramu ar oro paštu.

Pristatymas pilnai garantuotas, ir jums persiunčiame kvitą su asmens parašu.

Dėl pilnesnių informacijų rašykite arba telefonuokite — Foreign Department FRANKLIN 2-4100

AMALGAMATED TRUST & SAVINGS BANK

111 So. Dearborn Street
Chicago, Illinois

Duong ir įvairias skoningas bulkes kepa

BRUNO'S KEPYKLA

3339-41 S. Litanica Ave.
Tel. Claffside 7-6376
Pristatome į visas krautuves ir restoranus, taip pat įsiunčiame į visus artimiausius miestus.

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ IR RUSIJĄ

CENTRAL PARCEL SERVICE YRA VIENTELE ISTAIGA CHICAGOJE, INTURISTO ĮGALJOTA.

Aukštos kokybės vilnonės Anti-Polio serumas, streptangliškios medžiagos. Standartiniai audinių siuntiniai. Standartiniai maisto produktų siuntiniai.

Reikalaukite mūsų naujų katalogų, užsakymai be eilės priimami.

Jei norite pasiųsti Jūsų pačių sudarytą siuntinį — prašome paskambinti dėl susitarimo — WAbash 2-9354. Mes žymiai padidinome savo tarnautojų skaičių ir dabar galime priimti Jūsų siuntinius daug greičiau, negu pirmiau priimdavome.

Mūsų greitas ir patikimas patarnavimas yra gerai žinomas čia ir Lietuvoje. Nuo 1947 metų mes esame pristatę daug dešimčių tūkstančių siuntinių, nepradėję nė vieno.

Atidara nuo pirmadienio iki penktadienio nuo 9:00 val. ryto iki 4:30 val. po pietų.

CENTRAL PARCEL SERVICE, INC.
Suite 1200, 220 So. State St., Chicago 4, Ill.
Tel. WAbash 2-9354

Mūsų bankas buvo saugi vieta taupyti praeityje, mes norime Jums pagelbėti ir dabar. Ar norite taupyti, ar atidaryti einamąją sąskaitą (checking account), ar gauti paskolą, mes visa tai galime Jums sutvarkyti gerai ir greitai.

METROPOLITAN STATE BANKS yra atsižymėjęs savo stipria ir pavyzdinga laikysena. Jis pergyveno abu pasaulinius karus ir depresiją ir indėlininkams išmokėjo pinigų pagal pareikalavimus.

METROPOLITAN STATE BANKS yra pirmasis ir vienintelis LIETUVISKAS Valstybės bankas visoje Amerikoje. Visi indėliai iki \$10,000.00 apdrausti Federal Deposit Insurance Corporation, Washington, D. C.

Kviečiame ir Jus atvykti tuojau pat į mūsų banką ir pasinaudoti jo patarnavimais, kurie palengvins Jūsų rūpesčius.

METROPOLITAN STATE BANK

2201 West Cermak Road
Chicago 8, Illinois
Tel.: Virginia 7-6430

Pradėkit Taupyti Šiandien, Turėsit Rytų!

Taigi, dabar pradėkite taupyti šioje lietuviškoje įstaigoje — BRIGHTON SAVINGS AND LOAN!

Kiekvieno taupytojo indėliai apdrausti iki \$10,000.00

BRIGHTON SAVINGS AND LOAN ASS'N
4071 Archer Ave., į vakarus nuo California Ave.
CHARLES ZEKUS, Sekretorius

OFISO VALANDOS:

Pirmad., antradi., penktadi., ir Trečiadi., 9 ryto iki 12 val.
Šeštadi., 9 val. ryto iki 4:30 p.p. Ketvirtadi., 9 val. iki 8 v.v.

JONAS GRADINSKAS

J. G. TELEVISION CO. Pardavimas ir taisymas
Televizijos, radijai, patefonai, kamb. vėsintuvai

"KALBA VILNIUS"

Kasdien 4 val. 30 min. popiet. Atleikite pasiklausyti.

2512 W. 47th St. Tel. FRontier 6-1998
ATIDARA IR SEKM. nuo 11 val. ligi 3 val.

1957 BUICKAS

Tik

\$2,595.00

Dynaflow, Radio, Apšildymas, Baltos Padangos
Lietuviškoje Prekyboje—MILDA BUICK, Inc.
907 W. 35th St., Chicago 9, Ill. LA 3-2022

Mes
mokame
Augstą
Dividendą

MIDLAND
Savings and Loan
Association

PER 40 METŲ
VISI LIETUVISKI
KOLONIJŲ
SAUGIAUSIAI IR
PILNINGIAUSIAI
TAUPYMO
BENDROVĖ

4038 Archer Avenue Tel. LA3-6719
AUGUST SALDUKAS Prezidentas

FREE 10th Anniversary Celebration

FREE use of Tuxedo to every bridegroom with a rental of 3 or more tuxedos.
Bring this Coupon

Come In Today

Hollywood FORMAL WEAR

6227 So. Ashland Ave.
WAlbrook 5-1251

VISISKAI NAUJA SKRYBĖLIŲ KRAUTUVĖ BEVERLY HILLS!

ATMINKITE MOTINĄ — MOTINŲ DIENOJE

Grazių pavasarinių ir vasarinių skrybėlių, iš kurių galite pasirinkti mamytę!

Tikriausiai Jūs norėsite pavasarui ir vasarai nusipirkti naują skrybėlaitę.

Prieinamom kainom, įvairių stilių ir spalvų. Yra iš ko pasirinkti. Taip pat turime pasirinkimą individualių skrybėlių.

MAYE turi rinktinę kolekciją naujų pavasario ir vasaros skrybėlių — nepaprastai gražių, labiausiai tinkančių prie veido, gražesnių negu bet kada buvo. Kainos niekad nebuvo prieinamesnės. Jūs esate kviečiami patys užteiti ir įsitikinti. Vaisiname kava ir duodame dovanas nusipirkusiems.

SU SKRYBĖLAITE JŲ ESATE DAUG PATRAUKLESNĖS.

1752 W. 95th St. MAYE'S HAT SHOP BE 8-4915

Atidara kasdien nuo 10 val. ryto iki 6 val. vakaro. Pirmadieniais ir ketvirtadieniais nuo 12 iki 9 valandos vakaro.

ADRAUSTAS PERKRAUSTYMAS
IŠ TOLI IR ARTI
NAUJI DIDELI TROKAI—NAUJIAUSI KRAUSTYMO ĮRANKIAI
ILGŲ METŲ PATYRIMAS—PIGUS IR SAŽINGAS PATARNAVIMAS
JUOZAS NAUJOKAITIS
2022 W. 69 St. CHICAGO 36 ILL. Tel. WAlbrook 5-9209

1/2% PADIDINA DIVIDENDĄ!

CRANE SAVINGS AND LOAN ASS'N

2555 WEST 47th STREET LAfayette 3-1088

B. K. Pietkiewicz, prez.; E. K. Pietkiewicz, sekr. ir advokatas

Mokame aukštus dividendus. Keičiame čekius. Parduodame ir perkame valstybės bonus. Taupytojams patarnavimai nemokami.

Pradėkite taupyti atidarydami sąskaitą šiandien! Apdrausta iki \$10,000.

Darbo valandos: pirmadi. ir ketvirtadi. nuo 9 iki 8 val. vakaro; antr. ir penk. 9 iki 5; treči. uždaroma, o šešt. nuo 9 iki vidurdienio.

PERKRAUSTYMAI — MOVING

Pigus, sąžiningas darbas. Visi apdraudimai. Dėl artimų ir tolimų distancijų. Šaukite sekančiai.

ANTANAS VILIMAS

3415 SO. LITUANICA AVE., CHICAGO, ILL.

Telefonas — FRontier 6-1882

Atliekame didelius ir mažus automobilių remontus. Lyginimas, dažymas, Elektrinis suliedinimas. Parduodame automobilių dalis.
Sinclair gazolino stotis "PAGALBA"
Sinclair gazolino stotis "PAGALBA" — A. Stanevičius, Sav.
2641 West 71st Str. (Kampas Talman Ave.)
Telef. PROspect 8-9842, Namų tel. WAlbrook 5-5934

SPECIALUS BARGENAS

Sofoms, Lovoms,
Lempoms

KAINOS NUO

\$49.50

ir aukščiau

DIDELIS PASIRINKIMAS ĮVAIRIAUSIŲ BALDŲ
FRAN A. RAUDONIS, NELLIE BERTULIS, Sav.

ROOSEVELT FURNITURE Co.

2310 W. Roosevelt Road Telef. SEeley 3-4711

Krautuvė atidaryta sekmadieniais nuo 11 iki 4:30.

JAV ir Europos pedagogika

P. MALDEIKIS, Cicero, Ill.

JAV modernioji pedagogika

Nuo europinio auklėjimo pagrindų labai nutolusi yra J. A. Valstybių modernioji pedagogika. Kaip jau matėme, iki 19 amžiaus pabaigos amerikiečiai daugiausia auklėjimo srityje sekė Europą. Iki to meto visi Europoje kilę pedagoginiai sąjūdžiai rado Amerikoje atgarsį ir didesnę ar mažesnę pasisekimą. Tačiau būdami praktiški žmonės, amerikiečiai daugiau supratino. Tas jų linkimas į praktiškumą ir buvo svarbiausia priežastis, kad juose susilaukė didžiausio pasisekimo ta pedagoginė kryptis, kuri yra pagrįsta praktiško antspalvio pragmatine filosofija.

Tiesa, čia stipriai reikiama ir keletas kitų pedagoginių srovių, tačiau pragmatinės filosofijos, teisingiau J. Dewey ir jo sekėjų sukurta auklėjimo teorija (instrumentalizmas) yra čia įtakingiausia, ir jos įtaka čia neišvengia nė viena kuri kita pedagoginė srovė. Šios krypties pedagogika, taip plačiai prigijusi Amerikos mokyklose ir ypač mokytojų ruošimo institucijose, yra labai skirtinga nuo V. Europoje įsigalėjusios pedagogikos. Kuriuos tik jos ginamus principus belygintume su Europoje vyraujančiais auklėjimo principais, vis rastume didesnių ar mažesnių skirtumų, o neretai ir politiško priešingumo.

Europos auklėjimo principai yra daugiausia pagrįsti didžiosiomis dvasinėmis vertybėmis, čia gi vyraujanti auklėjimo teorija gina praktines vertybes. Europos mokykloje daugiau vyrauja auklėjimo tikslai, čia gi konkretūs auklėtinio reikalai bei interesai. Europoje vyrauja sistema, čia gi auklėjimo klausimai sprendžiami atsivėlgiant į to ar kito meto, į tos ar kitos vietos reikalus. Europoje labai branginamas auklėjimo vieningumas, ir juo grindžiama žmogaus asmenybės ugdymas, čia gi propaguojamas dalykų daugeriopumas. Europos auklėjimo daugiau loginės tvarkos, čia gi daugiau reikiama psichologiniai sistemos kuriamos, prisilaikant motyvai.

Europoje į auklėjimą žiūrima daugiau kaip į kultūros pertekimo procesą, čia gi jis laikomas socialiniu procesu, ir jo svarbiausiu uždaviniu laikoma išmokyti augantį žmogų gyventi su kitais žmonių bendruomenėje; kultūrinio praeities paliki-

mo pragmatinė auklėjimo filosofija visiškai nevertina ir nerekomenduoja rūpintis jo pertekimu jaunuomenei. Europos auklėtojas nori vaiką auklėti, — jį teigiamai veikti ir jį formuoti didžiosiomis vertybėmis ir kultūrine kūryba, Amerikos gi auklėtojas sulaikomas, kad nesistengtų vaikui daryti savo įtaką, kad tuo būdu nesužalotų vaiko individualybės. Europos auklėtojas turi vaiką mokyti, Amerikos gi gali tik išdalyti daryti įtaigos nukreipti jį vieną ar kitą dalyką, kur jis gautų savarankiško patyrimo ir tuo lavintųsi.

Pragmatinė pedagoginė filosofija

Tokių principinių skirtingumų yra labai daug, ir neįmanoma jų visų trumpai suminėti. Tie skirtingumai išsivystė daugiausia iš pragmatinės pedagoginės filosofijos, kurioje auklėjimo pagrindai apibūdinami šiais principais: 1) auklėjimas nėra kultūros pertekimas, o tiksliai socialinis procesas; 2) auklėjimo centrą sudaro ne mokytojas ir ne mokytojas, o pats vaikas; taigi, auklėjimas turi būti vaikocentriškas, išsėjęs iš vaiko reikalų bei jo interesų ir saugos jo natūralų individualybės išsiskleidimą; 3) Amerikos pedagogika atmeta mokslo dalykų lavinamąjį reikšmę, pvz. matematiką lavina žmogų ne daugiau, kaip ir kiekvienas kitas veikimas; 4) žmogų lavina ne žinios, bet jo paties savarankiškas tikslingas veikimas; 5) vaiko veikimas ir jo mokymasis negali turėti jokių jam primestų tikslų, kurie kiltų ne iš jo paties interesų. Tokie dalykai, kaip vaikui primetami auklėjimo tikslai, jo nukreipimas į kurias nors jam tolimes vertybes, kaip pvz. atsakingumo auklėjimas yra atmetini ir smerktini; 6) vaikas ir mokykla turi gyventi savo gyvenamosios aplinkos bendruomenės gyvenimu ir jos reikalais; todėl pati moderniausia jų pedagogika auklėjimo centru jau nori padaryti nebe vaiką, bet bendruomenę, kaip pagrindinį socialinį veiksnį.

MOVING

A. BENIULIS atlieka įvairius perkraustymus bei pervedimus iš tolimų ir artimų atstumų. Tel. Bishop 7-7075

Europos patirtis

Pagrindiniai amerikiečių auklėjimo principai europiečiams nėra nauji, nes jie buvo Europoje jau anksčiau išdiskutuoti ir daugiau ar mažiau išbandyti. Ne naujas europiečiams yra socialinio auklėjimo principas, nes ten jis buvo propaguojamas jau daug anksčiau. Jau 19 amžiaus pradžioje Fichte ir Hegelis kėlė tuos socialinius auklėjimo principus, apie kuriuos dabar kalba amerikiečiai modernistai. Marksizmas auklėjimui numatė socialines funkcijas taip pat daug anksčiau. Visa eilė vokiečių ir prancūzų pedagogų sudarė socialinio auklėjimo srovę Europoje anksčiau, negu Dewey ją išplėtojo Amerikoje. Vaikocentriškumo principas buvo suformuluotas taip pat Europoje. Nie kas kitas vaiko individualybės ir jos natūralaus išsivystymo neišaukštino taip, kaip Rousseau, ir niekas taip triukšmingai negynė vaiko teisių, kaip švedė Ellen Key, paskelbdama 20-ji amžių vaiko amžiumi.

L. Tolstojus dar 19 amžiaus antrosios pusės pradžioje buvo suorganizavęs vaikocentrišką mokyklą ir jos reikalą gynė lygiai tais pat žodžiais, kuriais ją motyvuoja modernieji amerikiečiai pedagogai. Tie principai, anuo metu Europoje turėję labai didelę įtaką, joje neprigijo ir jos auklėjimo iš esmės nepakeitė, kas įvyko žymiai vėliau Amerikoje. Veiklos principas, taip stipriai pabrėžiamas Pestalozzi pedagogikoje 19 amžiaus pradžioje, taip pat labai plačiai buvo išdiskutuotas Europoje ir sukėlęs ten net kelias pedagogines sroves (veiklos mokykla, darbo mokykla ir kt.). Susidomėjimas vaiko psichologija ir jos žinių panaudojimu auklėjime pirmiausia iškilę Vokietijoje. Ten ji susiformavo į savarankišką mokslo ir vėliau buvo amerikiečių pasekta. Pastangos auklėjimo darbą daugiau pagrįsti psichologiškai taip pat pasireiškė anksčiau Europoje (Pestalozzi, Froebelis, Herbartas) ir vėliau buvo pasektos Amerikoje.

Taigi, pagrindiniai amerikiečių auklėjimo principai nėra jų pačių išradimas, o buvo pasisavinti iš Europos. Vadinas, europiečiams tie principai buvo jau anksčiau žinomi, jie ten taip pat turėjo entuziastų sekėjų, tačiau jie nebuvo ten tiek įvertinti, kad jie būtų suvaidinę tą vaidmenį, kokį jie vaidina moderniaje J. A. Valstybių auklėjime. Rousseau, Pestalozzi, Froebelis amerikiečio Dewey yra daug labiau pasekami ir daug daugiau cituojami, negu jie beprisimenami Europos pedagogikoje. Ten jų laikas yra praėjęs jau gerokai anksčiau, ir šiame krašte dabar ma dingi jų iškeltieji principai europiečiams nėra nauji. Kas čia nauja europiečiams — tai anų principų pritaikymas natūralistškai materialistinėje pragmatinės filosofijos dvasioje ir jų argumentavimas tos filosofijos tezėmis.

Europiečių linija

Pagrindiniai amerikiečių auklėjimo principai Europoje nėra nei nežinomi, nei paneigti. Jie ir ten yra viener daugiau, kitur mažiau paisomi. Tačiau jie ten neturi to išskirtinai vyraujančio vaidmens, kokį jie turi Amerikoje. Ten įsigalėjęs tradicinis auklėjimas, sukaupęs savyje kelių šimtmečių auklėjimo evoliuciją, nėra taip lengvai entuzias- tų pakeičiamas kuo kitu. Ten daugiau laukiamasi pažūros, kad žmogus nėra tai, kuo gali-

ma eksperimentuoti. Ten įsivyravusi tendencija siekti, kad auklėjimas būtų vispusiškas, t. y. kad jis lygiai lavintų visus žmogaus sugebėjimus ir apimtų visas gyvenimo sritis — jo prigimtį, visas kultūros sritis ir jo religiją.

Todėl ten laikomasi principo, kad iš esmės yra vienašališka auklėti žmogų tik pagal vienos kurios nors krypties principus, o kitų principų visiškai nepaisyti. Pvz. visi ten sutinka, kad auklėjimas turi ruošti žmogų praktiniam gyvenimui; tačiau drauge ten neišleidžiama iš akių fakto, kad žmogus, nors ir gerai paruoštas praktiniam gyvenimui, dar nebus vispusiškai išauklėtas, jei nebus įsigijęs kultūrinio išauklėjimo. Ten sutinkama, kad sėkmingas mokymas turi prisiderinti prie mokinio interesų, tačiau lygiai sutinkama, kad siekiant pilno ir vispusiško išsilavinimo bei išsi-auklėjimo, žmogui reikia išmokti bei pasisavinti daugybę daly-

(Nukelta į 7 psl.)

STATYBAI
IR NAMŲ
PATAISYMU
PRISTATOM
Visokių Rūšių
MEDŽIAGĄ

CARR MOODY LUMBER CO.
STASYS LITVINAS, Pres.
3039 So. Halsted St.
Tel. Victory 2-1272

Apkainavimą ir Prekių Pristatymą Teikiame Nemokamai.
Raštinė atidara kasdien nuo 8 val. ryto iki 6 val. vakaro
Šeštadienis iki 3 val. vakaro

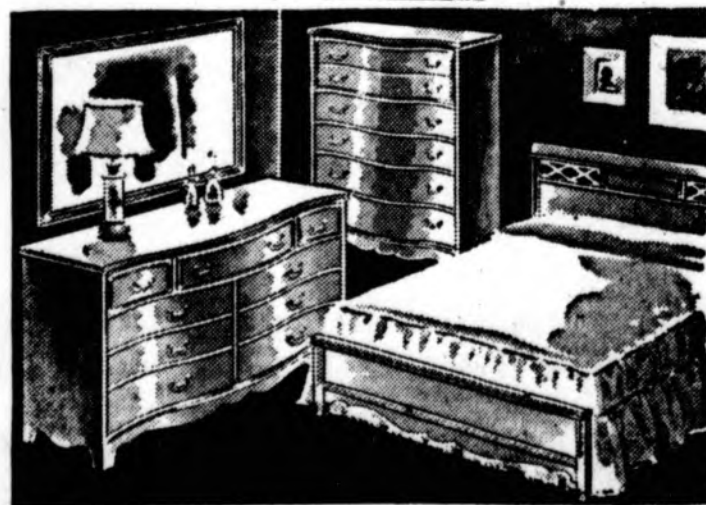
IS ARTI IR TOLI BALDŲ
PERKRAUSTYMAS
Naujas specialus didelis sunkvežimis su pilna ap-
drauda. Pigus ir sąžiningas
patarnavimas.
R. ŠERENAS
2017 W. 67th Pl., Chicago,
Ill. WAibrook 5-8063

MULTIPLE SCLEROSIS?

Multiple sclerosis pasireiškia netvarkinga raumenų veikimu. Pasveikimas priklauso nuo atgaivinimo nervinių centrų — tik tada normalūs kūno procesai gali vėl harmoningai veikti. Chiropraktikai stengiasi tai pasiekti — yra jau turėjusi sėkmės savo gydymo būdais padėti daugeliui sergančių multiple sclerosis, duodama jiems šviesios ateities viltį gyvenimui. Tyrimėjimai Spears Hospital pagerino šios žalingos ligos Chiropraktinį gydymą. Matykite jūsų vietinį chiropraktą ir rašykite dėl nemokamos literatūros apie MS bei kitas problemas ligas. Dept. L-106, Denver 20 Colorado
SPEARS CHIROPRACTIC HOSPITAL

JEI BALDŲ REIK PAS RUDAITI TIESIAI EIK.

Lovos visų dydžių ir spalvų, tik	\$19.50
Matracai, vatiniai su spalvotu viršum	\$12.50
4 stalčių komodos, ažuolo ar riešuto spalvos	\$29.00
Komodos su šlifuoju veidrodžiu	\$64.50
2 dalių miegamo kambario baldai, ažuolo ar riešuto spalvos, tik	\$99.00
SVEČIŲ KAMBARIO BALDAI	
Dienai sofas, nakčiai lovos, pas mus tik	\$39.00
2 dalių sofa ir kėdė, visokių spalvų	\$129.00
7 dalių saliono baldai (sofa, kėdė, 3 stalikai ir 2 lempos), tik	\$199.50
Rašomieji stalai, ažuolo ar mahagony	\$39.00
" " su formica viršu	\$49.00
Knygom spintos su stiklo durim	\$29.00
" " su šlifuito stiklo stumdomom durim	\$39.00
Virimui porcelano pečiai, tiktai	\$99.00
5 dalių virtuvės stalai su formica viršum	\$49.50
Vilnoniai kilimai 9x12 dydžio, nuo	\$49.95

MAJOR FURNITURE, INC.

3207 So. Halsted Street
Telefonas — CAiumet 5-3207
Vedėjas E. RUDAITIS
Krautuvė atidaryta: kasdien 9-6 val.
pirm. ir ketv 9-9:30 val.
sekmadienį 12-5 valandos

J. ANDRULIS, MICHIGAN FARM CHEESE - SURIŲ ATSTOVAI CHICAGOJE YRA:

STANLEY
METRICK

1804 West 47th St.
Telef. YArds 7-8393

CHICAGO 9, ILL.

JOHN
SHURNA

5418 S. Albany Ave.
Telef. GRovehill 6-7783

CHICAGO 29, ILL.

REIKALIAUKITE VISUR SKANIAUSIŲ J. ANDRULIO MICHIGAN FARM CHEESE - SURIŲ. Jeigu abejojate, paprašykite pamėginti. Jūsų skonis jums pasakys. Mes norime, kad jūs patys būtumėt sprendėjas.

J. Andrulis, Michigan Farm Cheese

Fountain, Michigan

NAUJĄ ARBA VARTOTĄ AUTOMOBILĮ GALIMA NUPIRKTI BE PINIGŲ

NAUJAS
1957
CHRYSLER
\$2811

NAUJAS
1957
PLYMOUTH
\$1732

Daugybė garantuotų visų išdirbusių vartotų automobilių už labai atpigintą kainą

Seniausia, didžiausia ir teisingiausia lietuvių automobilių pardavimo ir remontavimo įstaiga

BALZEKAS MOTOR SALES, INC.
CHRYSLER — PLYMOUTH DIRECT FACTORY DEALER

4030 Archer Ave., Chicago 32, Illinois Telef. VIRginia 7-1515

Pardoudama

PUIKI TIKRŲ VILNŲ

IMPORTUOTA ANGLISKA IR VIETINĖ MEDŽIAGA
VYRŲ IR MOTERŲ EILUTEMS IR PALTAMS

VYRIŠKAM KOSTIUMUI
3 1/2 yardo
MEDŽIAGA
Specialiai tik \$8.50

GRYNOS VILNOS VYRIŠKAM
KOSTIUMUI 3 1/2 yardo
MEDŽIAGA
už \$15.00

VILNONE VYR. KOSTIUMUI
worsted (Švarkin) medžiaga
regul. vertė \$8.50
specialiai už jardą
tik \$4.50

MOTERIMS VILNONE PALTAMS
MEDŽIAGA už žymiai
pagigintą kainą

SPAUSDINTO SILKO CREPE
vertė \$2.50 už jardą ir aukš.
specialiai už jardą
tik \$1.25

HELFAND'S TEXTILE FABRICS
1210 So. Union Ave. Telefonai: MOOnroe 6-1210
VERTINGOS NEMOKAMOS DOVANOS
UŽ KIEKVIENĄ PIRKINI **SEeley 3-8806**

Krautuvė yra atidaryta kasdien, įskaitant ir sekmadienis, nuo 9:30 ryto iki 5 val. vakaro. Šeštadieniais uždaryta

Nuo simfonijos iki džazo

(Atkelta iš 1 pusl.)

Naujoji muzika pasirodė tik prieš I-ji Pasaulinį karą. Vakarų kultūros dvasinis nuovargis tada reikėsi dideliu nerimu. Europinis menas įsuko į kelio išvenkti perdėto švelnumo, norėdamas atsinaujinti šviežiai ir nesugedusiame jausmų sūkurėje. Norėta laimėti spontaniškumą, išsilaikinti nuo drausmės, kuri tariamai charakterizavo primityvų gyvenimą. Žmonės pradėjo idealizuoti žiaurą jėgą ir pagrindinius impulsus, kurie, atrodė, pavargusios civilizacijos buvo pavergti. Dailieji menai susidomėjo Afrikos ritmo dinamizmu. XX šimtmetis, labiau negu devyniolikasis, susidomėjo Rytų Europos, Rusijos ir Azijos pasieniais kraštais. Iš nesugadintos, gyvos liaudies muzikos tuose plotuose atėjo primityvus gaivališko užsidegimo ritmai. Tai paskatino Bartoką sukurti "Allegro Barbaro" (1911) ir Stravinskį "The Rite of Spring" (1913).

Kasdieninė muzika

Po pirmojo Pasaulinio karo Europa surado priemonę nuraminti sukrėtus nervus atletikoje ir sporte. Patsai kūnas buvo laikomas ritmo pavyzdžiu. Nebuvo atsitiktinumas, kad baletas naujos muzikos programoje pasidarė svarbus veiksnys ir kad žinomiausieji 20 šimtmečio muzikai rado pasisekimą šioje dirvoj.

Primityvumo įtakoje sportas ir baletas, romantinis įvalumas užleido vietą 20 šimtmečio natūralizmui. Emocija-jausmas užleido vietą mocijai-judėjimui. Melodija pasidarė nesulaikančiam ritmo veržlumui. Pasak Stravinskį, "ritmas ir judėjimas yra muzikos meno pagrindas, o ne jausmas".

Po to atėjo sąmojingoji (witty) muzika, kuri lengvai pasidavė stabams, 19 šimtmetis buvo perimtas pasaulio liūdesio; 20 šimtmečio atsakomieji traukė dėl jo pečiai ir raukšlės. Toks nusistatymas negalėjo sukurti darbų, kurie uždegtų žmonių širdis. Tačiau tai išvalė atmosferą, kad būtų galima atves-

ti į madą kasdieninę muziką, kas iš dalies patenkino naujo amžiaus reikalavimus.

Romantinis menas buvo pagrįstas prietarais, kad pasaulis egzistuoja mūsų mintyse. Romantiniai menininkai matė gamtą kaip savo nuotaikų veidrodį. Kuomet herojinė buvo melanholiška nusiteikusi tada lijo. 20-tas šimtmetis atmetė šios rūšies subjektyvumą. Jis augstino mokslinę dvasią ir bandė pamatyti pasaulį tokį, kokių jis yra. Objektizmas pasidarė dar kita priemonė nusikratyti praeities suvaržymų. Dabar menininkai suprato, kad daiktai gyvuoja nepriklausomai nuo jų asmenybių ir jausmų. Jie pradėjo ne vien tik jo kūrėjo fantazija tikėti, kad meno kūrinys yra kaip manė romantikos laikotarpis, bet greičiau yra savyje esąs organizmas, besilaikantis savo paties teisių ir tikslų. Menininkas nusistato tikslą ir jo siekia. Jis pats pasilieka savo kūrinio išorėje, jis respektuoja jo prigimtį kaip gryną meną.

20 šimtmečio nacionalizmas taip pat buvo skirtingas nuo 19 šimtmečio. Romantikos kompozitoriai idealizavo žmonių gyvenimą. Kas buvo vaizdinga ir eksportuotina, tą vietinę spalvą ir atmosferą jie sustiprino savo elementais. Naujasis nacionalizmas pasidarė gilesnis. Liaudies daina buvo sutikta mokslinio tyrinėjimo dvasia, atskiriant autentišką kaimiečio muziką nuo

kabaretinių muzikų suskystintų versijų. Jieškota tautos pradinės sielos ir skatinta į primityvizmą. Atsirado naujas nacionalizmo tipas, kuris kilo miestų kultūroje, o ne kaime; jis siekė užkariauti kaimo gyvenimo pulsą. 20 šimtmečio nacionalizmas atidengė aštrų disonansą, drebinamą ritmą, ir kitus archaiskus išraiškos būdus, kurie tapo naujos tonų kalbos elementais. Jo išradimai praturtino muzikos priemones ir paskatino šalintis nuo devynioliktojo šimtmečio stabų.

Džazas

Amerikos specifinis inšas muzikos pasaulį įsiveržė Europon netrukus po pirmojo Pasaulinio karo. Rimtieji muzikai tuoj atkreipė į tai savo dėmesį. Per šimtmečius kompozitoriai gaivino savo meną, naudodamiesi populiariomis šokių formomis. Dabar, kai nauja ritmo koncepcija įgyja savo formą džazo orkestrų sinkopacija ir poliritmai atidarė naujas perspektyvas.

Primityvizmo mada europiečius nuteikė egzotikai. Juos apsupo muzika, kurios pradžia siekia Afrikos bugnus, kur atsispindi neramus amerikiečių tem-

peramentas ir negrų ritminis genijus. Džazo užsidegimas šandien rodo didelių miestų gyvenimo pulsą. Naujoji muzika mėgstama tokius instrumentus, kaip trompetai ir trombonai, kurie yra pasiekę virtuozinio grojimo lygį grojant džazą. Visokios rūšies eksperimentai su kuriais ir specialūs grojimo būdai, kurie dabar suranda savo kelią į simfoninį orkestrą, savo kilmę gavo džazo orkestre. Džazo rapsodinė improvizacija padarė stiprų įspūdį europiečių mintin. Kompozicijos, džazo dvasios perimtos, pasirodė instrumentinė literatūroje. Debussy ir Ravelis Stravinskis, Milhaud ir Honnegeris Hindemithas, Krenekas, Kurt Weillis ir Konstantinas Lambertas buvo europiečiai, kurie susiviliojo Amerikos importu. Verta pastebėti, kad užsienio kompozitoriai pralenkė savo kolegas amerikiečius realizuojant džazo galimybes kaip meno formą.

Pasikeitimai, kurie čia buvo trumpai apibūdinti, nutrynė žėklus, kurie lydėjo klausytojus dešimtmečiais per garsų klystkelius. Kaip peržengti spragą tarp kompozitoriaus ir publikos, niekuomet pirmiau nebuvo žino-

ma. Kompozitorius surado save dilemoje. Iš vienos pusės, jis nusprendė išjungti iš savo meno retoriką, kuri įgalino Beethovėną ir kitus prabilti į minią. Iš kitos pusės, jis sugavo save bekuriantį tuštumą, rašant pažangius kūrinius grupei tokių pat muzikų, kaip ir jis pats. Trūkstant masinio pritarimo, naujoji muzika greitai pasidarė išimtinis pažangiosios muzikų grupės rūpesčiu. Visuomenė susirado sau maistą pračities muzikoje.

Pavojai nardantiems

Dr. James K. Martins atkreipia dėmesį į pavojus to dabar plintančio sporto — nardymo po vandeniu. Jisai sako, kad 33 pė-

Krautuvėje "MARGINIAI", adresu: 2511 W. 69th St., Chicago 29, Illinois, galima gauti gražiausius laudies meno išdirbinius, knygas, žurnalai, taip pat galeriją. Telefonas — PR 8-4585.

Mes parduome medžiagas,

kurios vertingos

LIETUVOJE!

Kadangi dabar daug mūto už senus rūbus kaip už naujus, mes patariame siųsti daugiausiai medžiagų liekanas, už kurias yra žemas mūtas.

Turime visokių medžiagų liekanų: eilutėms, suknelėms, paltams, sijonams ir kit. apsiųngimui.

Atnešę šį skelbimą iš "Draugo" ir pirke ką nors pas mus gausite keturis jaudus medžiagos suklelei.

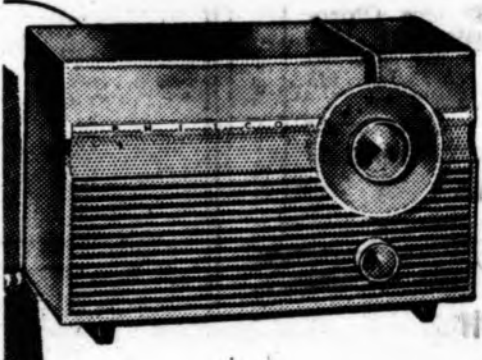
PALATINĖ BARGAIN BASEMENT

1263 North Paulina Street
Chicago 22, Ill.

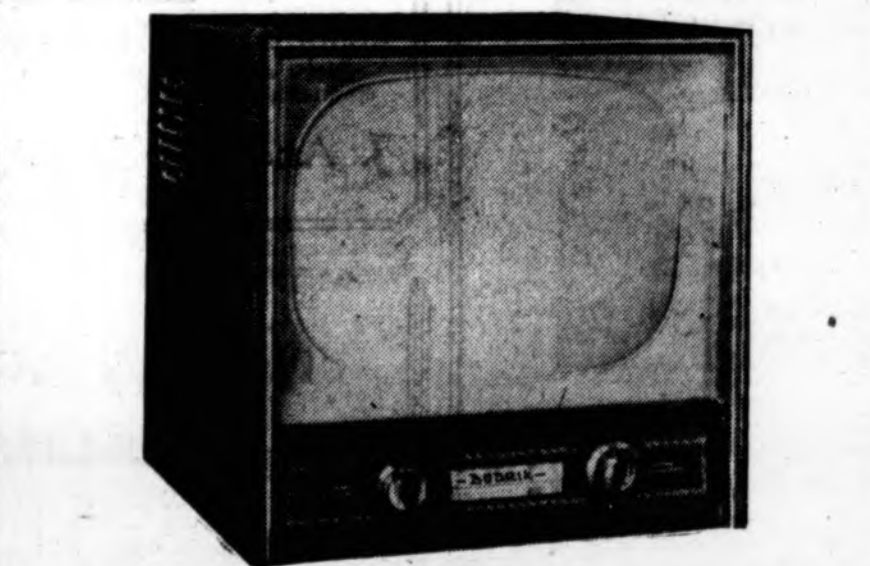
Telef. HUmboldt 6-3353

TELEVIZIJOS

Standard Brands, visų geriausių Amerikos išdirbysčių, su pilna gaarntija: ką Budrikas parduoda, tą čiu, su pilna gaarntija: ką Budrikas parduoda, tą visur kaina \$695, už \$495. 21 colio stalinė televizija, visur kaina \$178, parduodama už \$98.00.

Mažos radios, visur \$22.00, pas Budriką \$12.95
Clock radios, visur \$29.95, pas Budriką \$19.95
AM ir FM radios, visur \$69.95, pas Budriką \$39.95
Stalinė radio ir phonografas krūvoje, vertės \$39.50, už \$27.50
Radio ir phonografas, HI-FI, 3 speed automatic changer, vertės \$98.00, už \$49.00
Transistor, be tubų, mažytės radio, vertės \$69.00, už \$39.50
3 speed phonografai, vertės \$29.50, už \$19.50
"Recordio", groja rekordus, groja radio ir padaro rekordus (plokšteles), vertės \$150.00, už \$79.50
HI-FI konsole, automat. radio ir phonografas, vertės \$299, už \$199.50

21 colio console televizija, vertės \$250.00, už \$169.00
21 colio console televizija, pati geriausia, su visais automatizkais nustatymais, gražiausias kabinetas, ant ratelių; 3 speakeriai (garinčiai), vertės \$450.00, už \$295.00

ISMAINOM JŲSŲ SENĄ TELEVIJĄ, SUTAIŠOM JŲSŲ TELEVIJĄ PATELEFONUOKIT: CALUMET 5-7237. LENGVIAUSI ISMOKEJIMAI

JOS. F. BUDRIK FURNITURE, INC.

3241 South Halsted Street

Tel. CALumet 5-7237

Krautuvė atidaro pirmadienio ir ketvirtadienio vakarais iki 9:30. Sekmadieniais nuo 12 iki 5 val.

Budriko Radio Valanda iš WHFC, 1450 kil. radio stoties kiekvieną ketvirtadienį nuo 6 iki 7 val. vakare.

SUMAZINSITE SAU DARBĄ IR PAGERINSITE SAVO NAMUS

Išsėdami Juozo Spaitis aluminijaus "Storm Windows" langus. Juos turint nereikės rūpintis kiekvieną pavasarį ir rudenį langų išėmimu ir siūlyti sudėjimu. J. Spaitis aluminijaus "Storm Windows" laikys tiek ilgai, kiek jūs namas stovės. Pasaukite mus dar šiandien ir mes padarysime jums tuos nuostabius langus. Pas mus taip pat galite įsigyti visų rūšių apdraudas (Insurance)

JUOZAS SPAITIS

3259 So. Halsted St. Tel. Victory 2-6472
Galite apskaitinti kasdien arba atvykti į mūsų įstaigą nuo 9 val. iki 6 val. vak. Pirmadienį ir ketvirtadienį nuo 9-9 val. Sekmadieniais uždarai.

dų gilumo oras jau yra suspaustas, taip suspaustas, jog plaučiai tas į perpus mažesnį turį, kaip taip sumažėtų, kad vandens spau pavišiuje. Gilume 110 pėdų oras dimas įlaūžtų šonkaulius.

VAISTAI LIETUVON!

IR I KITUS EUROPOS KRASTUS ISSIUNCIAMI SKUBIAI IR ROPESTINGAI

UŽ ŽEMIAUSIAS KAINAS

RIMIFONAS

STREPTOMICINAS

PENICILINAS

SEROMICINAS

LARGACTILIS

SERPASILIS

VITAMINAS B12

CYCLOSERINAS

TAIP IR VISI KITOKI VAISTAI

BARRY'S APTEKA

1370 MILWAUKEE AVE.

CHICAGO 22, ILL.

Telefonai BRunswick 8-8419 ir 8-9494

Vaistų pristatymą Lietuvon Garantuojame laike 7-10 dienų

JUCUS SISTERS RESTAURANT

(Naujai) dabar atidarytas

Galima gauti rūgščių kopūstų ir kitų skanių lietuviškų valgių. Atidarytas per visą naktį. 29 metai toje pat vietoje.

1608 W. 47th St., Tel. LA 3-9670

Pasilinksminimui — praleiskite vakarą čia!

MARIE SHAW'S CLUB EVERGLADE

Jūsų šeiminiškai Tex Rose ir Budd Gloff

Užkandžiai bižnieriama nuo 11 v. r. iki 3 v. popiet

Pietūs nuo 7 v. v. iki 3 v. r.

LAUKITE GRAND OPENING!

Koktelių valanda 3 v. popiet iki 7 v. vak.

Garden 2-9838 2501 W. 95th St.

AUDYKLA JUOSTA

KAZYS PRISMANTAS, sav.

1805 West 46th Street

Chicago 9, Ill. Telef. LAfayette 3-3085

Gamina: juostas, takelius, juosteles, pagalvėles, tautinius drabužius, įvairius užuolaidas ir kt. dalykus. Parduoda: gintaro ir medžio gaminius ir Alice Stephens ansamblio plokštelių albumus.

K. GASIŪNAS

SUVEJAS

MOTERŲ ROBU

Prima moteriškų kostiumų ir paltų užsakymus. Iš įvairių kailių užsakyti paltai duodami išmokėjimui. Jie toli pralenkia savo kokybę gatavus ir pigiau kainuoja.

6715 SOUTH MARSHFIELD AVENUE

Chicago 36, Illinois . . . Tel. REpublic 7-6329

10 Atsakymų Kodėl Apsimoka Taupyti Standard Federal Taupymo B-vėje

1. Stipriausia Taupymo Bendrovė Chicagoje.
2. Turtas \$58,000,000.00
3. Atsargos Fondas virš \$5,000,000.00
4. Standard Namas ir visi įrengimai vert. virš \$1,000,000.00, bet knygoje rodoma už \$1.00.
5. Pakėlė dividendą 1/4% visoms taupymo sąskaitoms.
6. Visados išmokejome Taupytojams pagal pareikalavimą depresijos ir karo laikais.
7. Visi Taupytojų pinigai investuoti į United States Government garantuotus morkičius ir bonus.
8. Teisingas patarnavimas visuose skyriuose.
9. Visi Direktoriai lietuviai.
10. Narys Federal Savings & Loan Insurance Corporation ir Federal Home Loan Bank Sistemos.

Pinigai įdėti prieš 11-tą dieną, neša dividendą už visą mėnesį.

CHARTERED AND SUPERVISED BY THE UNITED STATES GOVERNMENT

JUSTIN MACKIEWICH, President

JUSTIN MACKIEWICH, Jr., Vice-President

DARBO VALANDOS: Kasdien, įskaitant šeštad. nuo 9 val. ryto iki 4 val. po pietų. Ketvirtadieniais nuo 9 val. ryto iki 8 val. vakaro. Trečiadieniais visai neatidaro.

Standard Federal Savings AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO

4192 ARCHER AVE., CHICAGO 32
(Archer Ave. at Sacramento)

PHONE: VIrginia 7-1141

NELAUKIT, nes rytoj jau gali būti pervėlu!

Jei norite užtikrinti nuo ugnies namus, baldus, automobilus ar šiaip ką apdrausti, reikalauskite agento, arba brokerio, kad jis parpintų jums polisą per mūsų kompaniją. Nelaimė tiktai neturėsite jokių nemalonių.

GENERALINIAI AGENTAI šių kompanijų:

AMERICAN AUTOMOBILE INSURANCE COMPANY
AMERICAN BONDING COMPANY
AMERICAN INDEMNITY COMPANY
DUBUQUE FIRE & MARINE INSURANCE COMPANY
FIREMAN'S FUND INSURANCE COMPANY
FIREMAN'S INDEMNITY COMPANY
INDUSTRIAL INSURANCE COMPANY
MASSACHUSETTS FIRE & MARINE INSURANCE CO
PACIFIC NATIONAL FIRE INSURANCE COMPANY
PEARL ASSURANCE COMPANY
RELIANCE INSURANCE COMPANY
UNIVERSAL INSURANCE COMPANY
WESTERN FIRE INSURANCE COMPANY
WESTERN CASUALTY & SURETY COMPANY

'Mes esame pirmaklasiai nariai Chicago Board of Underwriters

O'MALLEY and McKay, Inc.

222 W. Adams St.

Room 800

Telefonas CEntral 6-5206

JAV ir Europos pedagogika

(Atkelta iš 5 pusl.)

kū, į kuriuos mūsų interesai savaimė nenuveda ir be kurių tačiau neišsivaizduojame kultūrinio žmogaus. Kiekvienas mokytojas ten pritaris, kad jam reikia gerai orientuotis vaikų psichologijoje ir mokėti atsižvelgti į psichologines sąlygas. Lygiai visi ten pripažįsta, kad psichologinis išsilavinimas tikrai mokytojui padeda pažinti vaiką ir orientuotis, kaip jį mokyti.

Tačiau ten pabrėžiama, kad psichologinis žinojimas mokytojui dar visiškai neatsako daugelio pedagogikos klausimų, pvz. ko siekti vaikus auklėjant, ko juos mokyti, kokią juose kurti vertybių sistemą, kaip juose turi santykiškai atskirti sričių auklėjimą ir t. t. Ir Europoje niekas netvirtina, kad auklėjimas turi būti visada vienodas, kad jis negali keistis su gyvenimu ar progresu. Tačiau ten siekiama auklėjimą pagrįsti pastoviomis ir universaliomis vertybėmis, kurių jau negalima nei lengvai pakeisti, nei jų išsivadėti. Joks rimtas pedagogas Europoje šiais laikais netvirtina, kad vienais mokslo dalykais galime išlavinti tik vienus gabumus, kitais tik kitus. Ir nežiūrint to, kad europiečiams gerai žinomi amerikiečių psichologų eksperimentiniai įrodinėjimai, kad mokyklose dėstomi dalykai mokinių proto plačiau nelavinia, jie vis tik neatsisako pažiuos, kad sistemingas ir pastovus mokymasis turi lavinamosios reikšmės, kad, pvz. mokymasis per eilę metų matematikos nelieka be reikšmės jo bendram išsilavinimui.

Jei amerikiečiams atrodo, kad leidimas mokiniams pasirinkti mokslo ar nemokslo dalykus duos geriausių rezultatų, nes toks jų mokymasis geriausiai atitinka jų interesus ir jų pačių sau statomus tikslus, tai europiečių įsitikinimu, auklėjimas ir mokymas, kuris nesudaro vieningos ir vispusiškos sistemos yra žalingas, nes produkuoja siaurus, vienpusiškus individus ir skaldo visuomenę. Jei amerikiečiai nori išauklėti žmogų demokratą, sudarydami jam sąlygas laisvai elgtis visur ir su visais, tai europiečiai demokratizmą auklėja, skiepydami jaunuose žmonėse drausmingumą, socialinį susilaikymą, sugebėjimą savo individualius interesus palenkti bendriesiems reikalavimams ir aukotis dėl bendros gerovės.

Dinamika ir statistika auklėjime
Amerikiečių auklėjimas yra pasinėšęs modernizmo, dinamizmo ir pažangos keliu. Su juo lyginamas V. Europos auklėjimas amerikiečiams atrodo labai statiškas ir nelinkęs eiti su besikeičiančia civilizacija. Tačiau europiečiams atrodo, kad tas dinamikos kelias neišvengiamai veda į vertybių paviršutiniškumą ir intelektualinį lėkštumą. Amerikiečių viešasis auklėjimas yra tuo keliu nuėjęs. Dauguma

amerikiečių tuo didžiuojasi ir laiko didžiausiu laimėjimu. Kiti gi, dar nebūdami tikri tuo, mano, kad, jei jų auklėjimo sistema ir dar nėra didelis laimėjimas, tai bent yra labai didelis auklėjimo eksperimentas, kurio tikroji vertė paaiškės po dešimtmečių. Jei, europiečių supratimu, auklėjimas yra gražiausio bei prasmingiausio praeities kultūrinio-kūrybinio patyrimo per teikimas ir žmogaus vispusišką lavinimą, tai amerikiečių auklėjimas yra eksperimentas sumažinti tų dalykų reikšmę.

Toliau, jų viešoji mokykla yra eksperimentas išsiversti be religinio auklėjimo, eksperimentas grįsti žmogaus dvasinį gyvenimą ne dvasinėmis, bet praktinėmis vertybėmis; ji yra eksperimentas mažai tesidomėti žmonijos praeities palikimu, o visą dėmesį sukoncentruoti į dabarties civilizacijos pažangą; ji yra eksperimentas išsivadėti uždaros mokslo dalykų sistemos ir mokyti, kas kiekvienam asmeniškai gali būti naudinga ar patinka; ji yra eksperimentas atpalaiduoti mokinių nuo mokymosi iš knygų ar sėdimo žinių iš mokytojų, o mokyti iš savo paties veikimo ar asmeniško patyrimo; ji taip pat yra eksperimentas atsižadėti intelektualinio lavinimo ir pasukti į susipažinimą su praktiniais dalykais; ji yra eksperimentas sumažinti teorinio mokslo lygį ir leisti jaunimui bręsti mažiau apsunkintam intelektualinio mokymosi darbu.

Tas eksperimentavimas, kur pratešiamas dar toliau iki mokslo dalykų ir mokymosi pažymių panaikinimo ir kitų didelių naujųjų auklėjimo. Tai visa yra iki šiol negirdėtos apimtės eksperimentas, kaip kartais patys amerikiečiai savo auklėjimą aptaria. Ar jis pasiseks ir ar jo išauklėtas žmogus dominuos ateities gyvenimą, tai parodys tolimesnė ateitis. Yra daugybės duomenų tą didį eksperimentą vertinti ir teigiamai, ir neigiamai.

Europos kūrybinis genijus

Europiečiams dauguma to eksperimento tendencijų atrodo iš esmės neprimtinios. Per daugelį amžių Europoje yra susitelkę per daug dvasinio lobi, kad jis galėtų būti išimtas iš neigiamai.

auklėjimo apyvartos ir padėtas kur į muziejų. Kiekviena tauta yra įvairiose srityse sukūrusi tiek kultūrinių vertybių, kurios jau iš seno užpildo ir išreiškia jų dvasinį gyvenimą, kad europietis neišsivaizduoja, iki kokio laipsnio reikėtų nusileisti bei nužmogėti, atsisakant jas parduoti priaugančiai kartai. Europos praeities kūrybinis genijus yra sukūręs jos kultūrą. Jis yra davęs pagrindinį įnašą Vakarų kultūrai, ir juo ji gyvena. Atsisakymas panaudoti tas kultūros vertybes auklėjimui ir jų neperdavimas naujoms kartoms reikštų ir pačios kultūros regresą, jos nuvertinimą ir sulėkstinimą.

Todėl Vakarų Europa žiūri labai atsargiai į įvairias auklėjimo naujybes. Pvz., per paskutinius vienuolika metų buvo reformuotos Anglijos, Italijos, Vokietijos ir Prancūzijos mokyklinio auklėjimo sistemos. Karo išvargintos ir didžiausią nusivylimą pergyvenusios tautos galėjo labai lengvai pasukti į kraštutinę vertybių perversinimą. I tai darė sugestijų ir labai stipriai jaučiamos amerikiečių pedagoginės įtakos. Vokietija ir Italija jautė ir tiesioginį amerikiečių spaudimą auklėjimą moderninti. Visų tų valstybių mokyklos buvo daugiau ar mažiau pertvarkytos bei pergrupuotos. Tačiau nė viena jų nesirijo keisti pagrindinius savo auklėjimo principus. Nei savo ugdomųjų vertybių, nei savo augšto mokslo lygio nė viena kalbamų tautų neatsisakė.

Kaip pradžioje matėme, auklėjimas yra pagrindinis kultūros išlaikymo bei jos perdavimo

kelias. Kokias tendencijas turi ji, Indijoje: net 1,041 colis per kurio nors tautos auklėjimas, tokią kryptį gauna ir jos kultūra. Kuriuo keliu ateityje pasuks bendrai žmogaus auklėjimas, to mes negalime dar numatyti. Apskritai, modernieji laikai turi neišsiaiškintą tendenciją į paviršutiniškumą, neribotą laisvę ir individualizmą. Tačiau šiuos reiškinius laikome ir šių laikų kultūrinės krizės simptomais. Auklėjimo uždavinys yra jai padėti iš šios krizės išeiti. Tačiau jis to uždavinio negalės atlikti, jei jis nebus pagrįstas aiškia didžiųjų vertybių sistema.

Temperatūros ir kritulių rekordai

Augščiausia temperatūra bet kada užregistruota pavėsyje yra 136 laipsniai šilumos Fahrenheito termometru, atžymėta 1922 metų rugs. 3 d. Azijoje, Tripolitijoje (šiaurės Afrikoje). Žemiausia temperatūra buvo atžymėta 1933 m. vasario 1 d. Oimekone, Sibire. Daugiausia lietaus iškrito Cherapun-

ORIGINALS MAURICE MOORE PAMINKLAI nuo 1878 metų

John J. Moore, Inc.
Paminklai, Mauzolejai, Akmenys, Markers, Prieš šv. Supulchre kapines, Ofisai, 111 ir Austin Avenue, Beverly 8-6132, Worth, Ill. Residence Tel. Hilltop 5-6277

Aklųjų akys atrodo, kad jie mirę, bet jie yra RAYBEE.

Siunčiame siuntinius į LIETUVĄ žemiausiomis kainomis:

maistą, medžiagas, odą ir kitką	
1. Cukraus 22 svarai (10 kg.) brutto	\$12.95
2. Streptomycin 60 gr. 1000 tablečių rimfono	
ir 15 1/2 sv. (7 kg.) cukraus	\$30.00
3. 1000 amer. cigarečių "Phillip Morris" ir 15 1/2 sv. (7 kg. cukraus)	\$24.50
- Siuntiniai nuveža per 3-4 savaites. Pilna garantija. "ORBIS", 4414 Rockwell St., Chicago, Ill. Yards 7-2445 "Orbis" Centras: 298 Bathurst St., Toronto 2B, Ont.

SKIP'S SELF SERVICE Liquor Store

5515 SOUTH DAMEN AVENUE

ALL PHONES — WALBROOK 5-8202

MAY-GEGUŽES 9, 10, 11 d. d.

MARTELL THREE STAR COGNAC	Fifth	\$4.98
DURELL FRENCH BRANDY	Fifth	\$3.29
MOUQUIN, 10 yr. Old Imported Brandy, Fifth		\$3.98
GRAIN ALCOHOL 190 PROOF V.S.P.	Fifth	\$4.89
IMPORTED CANADIAN WHISKEY	Fifth	\$3.98
CINZANO VERMOUTH		
Dry or Sweet	Fifth	\$1.39
KWAFIA WINE	Fifth	\$1.69
BLATZ BEER Case of 24 cans	Case	\$3.69
HAMMS, SCHLITZ, PABST, MILLERS		
Case of 7 oz. bottles	Case	\$3.29
LOWENBRAU, Imported German Beer		
Case of 24 bottles	Case	\$8.55

TROOST — PACHANKIS MONUMENTS

JOHN W. PACHANKIS (PATCH), Vice-President
6819 So. Western Ave. Tel. GROvehill 6-3745

Gražiausių Paminklų Pasirinkimas

Keip Tik ir Rastis Pas Mus!

I paminklų patalpas ir atgal mes visuomet parūpiname transportaciją automobiliu. Atdara kandel ir reklaminius nuo 9 val. ryto iki 5 val. popiet. IŠIRINKITE DABAR — BUS PASTATYTA KAPINŲ DIENOJE! JOKIO IMOKLIMO. SUMOKĖSITĖ KAPINŲ DIENOJE.

Glandos ir dantys

Keletas daktarų laikraštį "Journal of the American Dental Association" praneša apie savo tyrimus, kurie rodo, kad tiroidinės glandos veikimo susilpnimas padidina dantų gedimą.

ANGLŲ KALBOS PAMOKOS

K. GINEITIS
6402 S. Fairfield Ave., Chicago 28
Tel. HElock 4-8037

Vertimai — Piletybė — Laiskai duoda pamokas. Prieš karą baigę Chicago universitetą. 1 dol. 25 ct. val. — privačiai. (3-klas augštas, durys po kaire, art. 62-cios gatvės ir California Ave.)

FRONCZAK'S HARDWARE

2606 W. 47th Street
Turime Elliotts dažus — Elektrinius ir kanalizacijos reikmenis. Taip pat turime visokių elektrinių įrankių.

GUŽAUSKŲ

BEVERLY HILLS GELINČIA
Geriausios gėlės dėl vestuvių, pamokų, laidotuvių ir kitų papuošimų.

2443 West 63rd Street
Tel. PROspect 8-0833 ir PR 8-0834

PIRKITE DABAR TIESIOG NUO MR. NELSON, SAVININKO

SAINT CASIMIR MONUMENT CO.

3914 West 111th Street

Vienas blokas nuo kapinių
Didžiausias Paminklams Planų
Pasirinkimas mieste!

Tel — CEdarcrest 3-6335

LIUDASIO VALANDOJ Sunkite MAŽEIK & EVANS

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

6845 So. Western Ave. Air Conditioned kopyčia
REpublic 7-8600 — 7-8601 Automobiliams vieta
Tiesa, kurie gyvena kitose miesto dalyse; gausime kopyčią arčiau jūsų namų.

JOHN F. EUDEIKIS

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIUS

TRYs MODERNIOS KOPYCIOS

4605-07 South Hermitage Ave.

Tel. YA 7-1741-2 ir LA 3-9852

4330-34 South California Avenue

Telefonas LA 3-0440 ir LA 3-9852

AMBULANCE DIENĄ IR NAKTĮ

ANTHONY B. PETKUS

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIUS

6812 SO. WESTERN AVE. 1410 SO. 50th AVE.

CHICAGO, ILL. CICERO, ILL.

Telefonai — GROvehill 6-2345 arba

Townhall 3-2109

SEKANTIEJI YRA NARIAI CHICAGOS LIETUVIŲ LAI DOTUVIŲ DIREKTORIŲ ASOCIACIJOS

Ambulansų patarnavimas dieną ir naktį. Reikale šaukite mus. Mes turime kopyčias visoje Chicago ir Rorelando dalyse ir tuojau patarnaujame.

PETRAS BIELIONAS

4348 S. CALIFORNIA AVE. LAfayette 3-3572

ANTANAS M. PHILLIPS

3307 S. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-3401

PETRAS P. GURSKIS

659 West 18th STREET Tel. SEeley 3-5711

POVILAS J. RIDIKAS

3354 S. HALSTED STREET Tel. YArds 7-1911

LEONARDAS F. BUKAUSKAS

10821 S. MICHIGAN AVE. Tel. COmmodore 4-2228

JURGIS F. RUDMIN

3319 S. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-1138-1139

VASAITIS — BUTKUS

1446 S. 50th AVE., CICERO, Ill. Tel. OLympic 2-1003

ZIGMUND (ZUDYK) ZUDYCKI

1646 W. 46th STREET YArds 7-0781

STEPONAS C. LACKAWICZ

2424 W. 69th STREET REpublic 7-1213

2314 W. 23rd PLACE VIRginia 7-6672

VANCE FUNERAL HOME

1424 S. 50th Ave. OLympic 2-6245 ir TOWnhall 3-9687

Pirmą kartą gaunamas bet kur, senoviškas Europos skonio "Farm Style Cheese"—Sūris. Toks skanus, kad kaskur žmōnės sako "toks kaip bobutė kad gamindavo". Būtinai reikalaukite jūsų apylinkės krautuvėje.
C. E. ZUERCHER & CO., 313 N. Carpenter Street, Chicago 7, Ill. MOoroe 6-6692

AUTOMOBILIŲ TAISYMAS IR GAZOLINO STOTIS

Lyginimas, dažymas, taisomi ir reguliuojami (tuo up) motorai, stabdžiai, transmisijos ir t.t. Alyva, baterijos ir padangos. Taip pat mano garaže perkamus duslintuvus įdedu velui.

(MUFFLERS INSTALLED FREE)

Ford 41-53	\$8.25	Mercery 49-51	\$8.95
Chev. All 1937-53	8.25	Olds, 6 cyl. 41-50	8.20
Chevrolet 54-55	9.95	Plymouth 42-56	9.95
Chrysler 6, 42-52	9.91	Pontiac 37-54	8.95
Dodge 6, 42-56	9.95	Buick 37-52	12.00

Ir taip pat čia neišvardintiems automobiliams. Išmetimo paipa irgi įdedama velui. Jeigu perkama kartu su duslintuvu. Darbas atliekamas patyrusių mechanikų. Dirbtuvė atidaryta: nuo 8 v. ryto iki 9 val. vak. Sek. uždaryta.

M. ČESAS

1934 West 59th Street Tel. GR 6-9136

LEGULO, Department D,
5618 W. Eddy St., Chicago 34, Ill.

Moterys GYVENIMAS

Redaguoja ST. SEMENIENE, 3321 S. Halsted St., Chicago 8, Ill., Tel. CLiffside 4-5665; Virginia 7-0618

KARALAITĖS GINTARĖS ILGESYS

ALDONA ŠIMAITIENĖ, Chicago, Ill.

Pasidžiaugę Vandos Frankie-
nės vaidinimais vaikams, štai
imame į rankas tik pasirodžiu-
sias pasakų knygele "Karalaitės
Gintarės ilgesys".

Keturiasdešimt septynių pus-
lapių knygelė, papuošta dvispal-
vėmis iliustracijomis, talpina
dvi pasakas.

Jei dažnai pasakoje veiksmas
vyksta nežinomoje vietoje ir ne-
žinomu laiku, tai čia autorė, tik-
riausiai, pedagoginių sumetimų
vedama, gan tiksliai nusako vie-
tą — tai jūrių-marių karalai-
nės skalaujama Rūtų šalis, tai
Girių kraštas. Pirmoje pasako-
je aiškiai nujaučiamas ir laikas,
antroje — nukelia mus į žilėsnę
senovę, į dievačio Perkūno ir
milžinų laikus.

Piktasis įsibrauna į šviesų kraštą

Vaiduojamas šviesus, gra-
žus pasaulis, pilnas gamtos gro-
žio, saulės, laimingų pasijavė-
lių žmonių ir kitokių gyvūnų.
Blogiui vietos čia nėra, bet ka-
dangi "žemėje laimė netvėrė nie-
kam amžinai", tai ir į šią šviesos
ir laimės karaliją karts nuo kar-
to įsibrauna piktas gaivalas. A-
teina jis iš pašalio, sėdamas vis-
ką griauia ir naikina, bet ir vėl
turi pasitraukti, kad laimėtų gė-
ris — šviesa. Šitas prašalacio
blogio įsikverbimas ir sudaro
dramatinę įtampą šiaip ramia-
me, idiliniame gyvenime.

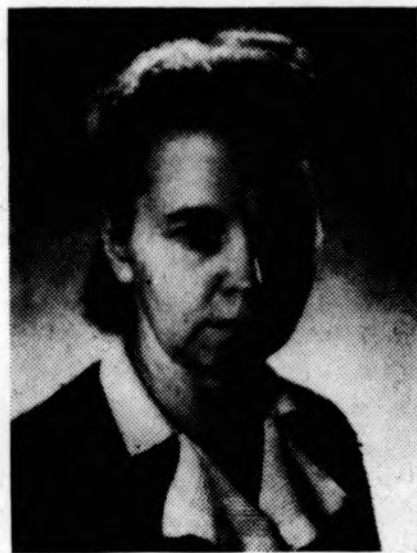
Auklėjamasio momentas ir tėvynės meilė

Abejose pasakose ryškūs auk-
lėjamasio momentas. Čia iške-
liamas darbštumas, gera širdis
ir kitos gražios žmogaus ypa-
tybės, bet už visko augščiau iš-
kyla, tarsi persunkia ir papuo-
šia visą žmogaus gyvenimą, tai
tėvynės meilė, jos ilgesys, pasi-
aukojimas jos gerovei. Pirmoje
pasakoje Gintarė nuo pat ma-
žens nerimsta pas motulę ginta-
rą rūmuose, ji veržiasi pamaty-
ti Rūtų šalį, nes "ši bekrastė jū-
ra ir Rūtų šalies plačios žemės
yra bendra mano tėvynė". Pa-
galiau savo gerumui ir pasiauko-
jimui įsigyja teisę keturis kart
per metus ten apsilankyti. "Gra-
ži, kaip pasaka — nematyta, ne-
regėta, netgi sapne dar nesap-
nuota pasirodė Gintarei Rūtų
šalis. Karalaitė gėrisi jos gro-
žiu, pažįsta jos žmones ir pamis-
ta savo tėvynę. Rūtų šalis ta-
po Gintarei tarytum jos pačios
širdis, be kurios jau nebegalėtų
gyventi". Užtai ji vysta, žūsta
jos netekusi ir gyvena tik vilti-
mi vėl jai sugrįžti. Antroje pa-
sakoje tėvynės meilė pasireiš-
kia daugiau darbu, pasišventi-
mu. "Gyventi vien savo šalei,

daryti gera kitiems, padėti varg-
šams" — tai vyriausių veikėjų
ryžtas.

Pasakios-fantastinis elementas

Knygelėje rasime pasakiško-
fantastinio elemento (gėlė ne
matutė, Sidabrutės kelionė pas
gėlių karalaitę) ir simbolikos.
Čia kranti tieji juodvarniai ir
magiški septynių ir trijų skai-
čiai, bet ypatingą vietą tame
paukščių ir gėlių išpuošame pa-
saulėje turi rūta ir lėlija.

Vanda Frankienė

Gintarė, Sidabrutė ir Gerutė

Pažymėtini autorės parinkti
gražūs ir prasmingi vardai: ka-
ralaitė Gintarė, kurios plaukų
spalva labai priminė gintarą, žu-
vėdra Sidabrutė, sidabru saulė-
je žvilganti, gerumo dvasia Ge-
rutė ir t.t.

Pasakojimas primena V. Krėvę
Pasakojimas lengvas, ramus,
sklandus. Jis puikiai derinasi su
piešiamu vaizdu. Keliose vieto-
se lyg prisimeni V. Krėvės pa-
sakas: "Užvedė juos į augstą
kalną, visų kalnų augščiausią-
jį... Visų milžinų jauniausias, vi-
sų jų gražiausias ir stipriausias
viršijęs kitus, žygiuodamas prie-
jo Girių kraštą". Arba vėl tarsi
kokia gerai pažįstama vieta:
"Septynias naktis matėsi rau-
donos gaisrų pašvaistės. Paskui
iš tos pat pusės ėmė skristi pul-
kai baisiai krantiųjų juodvarni-
ų. Baimė ir siaubas sukaustė
Girių šalį: verkė moterys savo
vyrų, senos motutės — sūnų,
mergelės raudoją berniukų. Tik-
tai Lėlija neverkė. Ji, dienas nak-
tis Girių šalies kelius iš bokšto
sekdama, akels pražiūrėjo, šir-
dis iš skausmo lyg suakmenėjo".

Taigi, autorė, atnešdama naują
mintį, naują turinį, pasilieka iš-
tikima įprastiniam pasakojimui.
Ir gerai, kad čia neįsėkoma
naujumo, įmantrumo, nes tai
apsunkintų neįgudusį skaitytoją.
Dabar lengvai verti puslapį po
puslapio, tarsi net užmiršti, kad
skaitai.

"MOTERIS" VĖL MUS APLANKO

DANUTĖ BRAZYTĖ-BINDOKIENĖ, Chicago, Ill.

Naujausias, antras šiais me-
tais, "Moters" numeris, šiomis
dienomis pasirodė spaudoje žals-
vą viršelį papuošęs Aušros Var-
tų Mergelės paveikslas. Žurnalas
turiningas, įdomus ir tinkantis
visokio amžiaus, luomo bei išsi-
lavinimo moterims. Šis numeris,
daugiau ar mažiau stengiasi pa-
vaizduoti Chicago moterų gy-
venimą, dėl to, daugumas ben-
dradarbių yra čikagietės.

Marijos mėnesio — gegužio te-
ma, rašo Agutė Sidlauskaitė —
"Apsimarinimas ir charakterio
ugdymas".

Iz. Matusėvičiūtė, straipsnyje
— "Didysis lietuvių tautos pali-
kimas" iškelia mintį, kad geriau
sias būdas išsaugoti protėvių kal-
bą ir liaudies kūrybos vertybes,
yra, kreipti daugiau dėmesio į
lietuvių tautosaką, organizuoti
tautosakos rinkimo komisijas,

kad mūsų senieji nenusineštų į
amžinybę, neįkainojamų ateičiai,
lietuvių tautosakos turtų.

Danutė Augienė rašo apie įvai-
rias lyčių skirtumų apraiškas
tautoje, paliesdama moters vaid-
menį ir paskirtį amžių bėgyje.
Įvairiausių tautų bei giminių tar-
pe.

Vaikų palinkimą piešti, kurti,
nagrėnėja dail. Jadvyga Paukš-
tienė straipsnyje — "Mūsų vai-
kai". Gi apie sūkurįjį bren-
dimo laikotarpį rašo Aldona
Krikščionaitė, kviesdama tėvus
padėti bręstantiems jaunuo-
liams, suprasti besikeičiančius jų
reikalus, nuotaikas; išlaikyti
glaudžią bendradarbiavimo dvasi-
ją tarp vaikų ir savęs. Autorė,
straipsnio gale, duoda praktiš-
kų patarimų bręstančių jaunuo-
lių tėvams ir motinoms.

Apie tėvus ir vaikus, taip pat
rašo W. Kurmauskaitė-Kundro-
tienė, primindama tėvų pareigas
augančių vaikų atžvilgiu, įskie-
pinti savo vaikams pirmuosius
kultūros ir tėvynės meilės pradu-
sus.

Poezija "Moters" žurnalo pus-
lapiuose yra taip pat gausiai at-
stovaujama. Su savo eilėrašiais
čia pasireiškia Birutė Kemėžaitė,
Sonė Tomarienė, Danutė Lip-
čiūtė, Julija Švabaitė-Gylienė ir
Gabriela Mistral. Šios Pietų A-
merikos rašytojos biografijas
bruožus patiekia Emilija Pet-
rauskaitė-Pasalanė.

Dr. Milda Budrienė straips-
nyje — "Alergija kūdikių ir vai-
kų amžiuje" kalba apie dažniau
sutinkamas mūsų priaugančios
kartos alergijas, jų simptomus
bei priežastis.

Grozis ir higiena taip pat ne-
lieka, nepaminti. Čia rašoma
apie plaukų (P. Andriukaitienė),
bei odos (Irena Eldridgevi-
čiūtė-Sprindienė) priežiūrą.

Sonės Tomarienės naujausias
knygos — "Saulės vestuvės" re-
cenziją duoda A. Šimaitienė, taip
gi yra paminėta visa eilė Chica-
go žymiausiųjų moterų veikijų
patiekianti jų nuotraukas ir trump-
pas biografijas.

Mergaičių kertele užpildo Da-
nutė Augienė nagrinėdama mer-
gaitės ir berniuko santykius
krikščioniškojo mokslo šviesoje.
Be to, duodama korespondencija
iš čikagietiško mergaičių "Rūtos"
ratelio veiklos.

Pagaliau žurnalo puslapiuose
neužmirštos ir šeimnininkės, ku-
rioms skirta eilė patarimų apie
gaminimą skanių, lietuviškų pa-
tiekalų.

Žurnalas gausiai iliustruotas
dail. J. Paukštienės piešiniais bei
fotografijomis iš lietuvių mote-
rų gyvenimo.

Ištekėjusios nenorimos

Bostono Edisons elektros kom-
panija atšaukė uždraudimą pri-
imti į darbą ištekėjusias mote-
ris dėlto, kad "jos dažnai nea-
teina į darbą".

John P. Hennessey, firmos di-
rektorius, taipgi pasakė, kad
"ištekėjusios moterys dirba daug
mažiau, nei kitos moterys".

Hennessey padarė šį savo pa-
reiškimą, liudydamas Augščiaus-
siajam teisme, į kurį 10 buvusios
moterų tarnautojos patraukė
minimą kompaniją. Moterys sie-
kė atšaukimą uždraudimo sam-
dyti ištekėjusias moteris.

MADONA

Daugiau moterų

Gyventojų surašinėjimo biu-
ras Washington'e paskelbė, kad
JAV-se moterų yra 1,381,000
daugiau, nei vyrų. Didžiausia
persvara yra 25 metų ir vyres-
nio amžiaus grupėse. Ligi 24 me-
tų, vyrai savo skaičiumi dar
prašoksta moteris.

Prieš šesetą metų moterų bu-
vo tik 600,000 daugiau, negu
vyrų, 1940 m. surašinėjimas pa-
rodė, kad 100 moterų atitiko
100.7 vyrų, 1910 m. santykis
buvo 106 vyrai — 100 moterų.

Surašinėjant pažymėta, kad
apie 200,000 daugiau mirčių pa-
sitaiko tarp vyrų, negu moterų,
per paskutiniuosius šešerius me-
tus. Ir tikėtai apie du penktada-
liai atvykstančių asmenų apsi-
gyventi Amerikoje yra vyrai.
Seniau, apie 1930-sius metus, a-
pie du trečdaliai naujai atvyks-
tančių imigrantų buvo vyrai.

Šeimnininkė, virtuvė ir teorija

Leicester mieste, Anglijoje,
darbingumo ekspertai-vyriškis,
savo paskaitoje moterims prane-
šė, kad šeimnininkė turi savo na-
mų ruošą baigti per... dvi valan-
das.

"Senasis posakis, kad moters
darbas nėra niekados pabaig-
tas, yra grynai kvailystė", pa-
sakė C. W. H. Jones, Britų Pro-
duktingumo tarybos narys. "Vi-
dutinėje namų apyvokoje ketu-
rių asmenų šeimoje, šeimnininkė,
efektingai planuodama, lengvai
gali apsiuroti per porą valan-
dų savo kasdieninę namų ruo-
šą".

Viena besiklausančiųjų po pas-
kaitos, paklausė lektorius, kaip
tai vykdoma jo namuose.

"Turiu apgailestaudamas pri-
sipažinti, kad visai tas pats, kaip
ir kitų namuose; aš net nedrįs-
tu kelti tą klausimą savo žmo-
nui. Ji yra visos "bosas" vir-
tuvėje", prisipažino Jones.

Sumažėjo gimimai Puerto Ricoje

Puerto Rico gimimų skaičius
smarkiai nukrito 1956 m. Ir tai
tik pirmas sykis Puerto Rico
istorijoje, pranešė sveikatos de-
partamentas. Pereitų metų san-
tykis buvo 34.1 gimimai 1,000
gyventojų. 1955 m. tas santykis
buvo — 36.1 gim. 1,000 gyven-
tojų. Autoritetingi asmenys ma-
no, kad gimimų skaičius suma-
žėjo dėlto, kad daug jaunų pu-
ertorietiečių išėmigravo į JAV.

P. Orintaite

BALČIAUSIA PUOKSTĖ

Daug dailių dainų visur girdėjau —
Salėse solistai, ar — jaunimas prie beržų...
Tik viena gaida meliausiai man skambėjo,
Tai — lopšinė mamos žodžių taip graudžių...

Ji niūniavo apie tėviškės takelį,
Kur senuolių žingsniai aidai maldomis.
Liejo skundą apie baudžiąvę dalį,
Apie knygnešį kentėjimus romius.

Tebeskamba, tebeaidi tieji žodžiai:
— Būki doras, būki geras, būk teisus!
Ne, pasauli tu nerasi dieviškesnio grožio,
Kaip mamos širdies spindėjimas šviesus!

Kuo, mielosi, šiandien tau atsidėkosiu?
Tik ne auksu, ne puikybės pokyliais brangiais:
Žemės turtai tavo žvilgsnio neapjuosia,
Ir ne deimantų vainikai tau džiaugėsi...

Vien atnešiu tau balčiausių puokštę
Pažadų tyrų savo skaidrios širdies,
Kad — visas dienas dailiais darbais išpuoščiau
Ir išneščiau sielą skaisčią iš šių klystelių tremties.

Vaikai ir rykštė

N. BUTKIENĖ, Reading, Pa.

Prie šio klausimo nekartą
grįžta vokiečių spaudo, kai maž-
daug prieš dešimtį metų Bava-
rijoje gyventojai balsavimu lei-
do mokytojams mokyklose var-
toti fizines bauses. Štai spau-
doje pareikšti sumetimai už ir
prieš tokią bausmę.

Tėvai, mėgėjai vaikus bausti
fiziškai, grindžia savo teisę tokiu
posakiu: "Mano vaikas, aš ga-
liu jį auklėti tokiomis priemo-
nėmis, kurias randu tinkamiausio-
siomis". Bet jiems nurodoma
daug pavyzdžių, kaip tėvai, pa-

statyta, kad daugiausia nusikal-
ta vaikai tų tėvų, kurių bendras
šeimos gyvenimas pairo. Tokie
vaikai auga nežinodami meilės
ir tėvų namų šilumos. Ir atrodo,
kad mažiausiai jie gali skustis,
jog jiems buvo pagailėta tų "pa-
geidaujamų" rykščių. Žinoma, jo

kia taisyklė nebūna be išimties,
todėl kartą neprošalį nubausti
fiziškai išleptus vaikus, kai jie
pradeda nusikalsti; gal toks ne-
lauktas pažeminimas galėtų ge-
rai į juos paveikti.

V. K. JONYNAS

ILIUSTACIJA

Yra psichologų, kurie tvirtina,
kad neegzistuoja vaikų proble-
mos, o yra tik tėvų problema.
Dabar, ypač Amerikoje, labai
jauni žmonės vedasi ir susilau-
kia vaikų. Tokie jauni tėvai yra
dar patys reikalingi pamokymų
ir, aišku, blogai nusimano savo,
kaip tėvų, pareigose. Arba jie
persmarkiai vaikus baudžia ar-
ba visai apsilėidžia, nemokėda-
tuose, pvz. Rusijoje, egzistavo
patarlė, kad vienas muštas ver-
tesnis už dešimtį nemuštų. Į tą
jiems atsakoma, kad niekas ne-
gali nustatyti, kokie jie būtų iš-
augę, jeigu nebūtų mušami, gal
dar geresni. Pavyzdžiui, šunų
dresiruotojai žino, kad šuo, mo-
komas mušimu, niekuomet ne-
būna toks gabus, kaip mokytas
kitomis priemonėmis, pvz., atli-
kęs uždavinį, būtų pagirtas ir
apdovanotas jo mėgiama valgiiu.

Presiravimas ir auklėjimas
Bausmės sistemos šalininkai
dar remiasi tuo, kad jie patys
buvo auklėjami rykštėmis, ir
dėl to išaugo padoriais krašto
piličiais. Net kaikiuriuose kraš-
tuose, pvz. Rusijoje, egzistavo
patarlė, kad vienas muštas ver-
tesnis už dešimtį nemuštų. Į tą
jiems atsakoma, kad niekas ne-
gali nustatyti, kokie jie būtų iš-
augę, jeigu nebūtų mušami, gal
dar geresni. Pavyzdžiui, šunų
dresiruotojai žino, kad šuo, mo-
komas mušimu, niekuomet ne-
būna toks gabus, kaip mokytas
kitomis priemonėmis, pvz., atli-
kęs uždavinį, būtų pagirtas ir
apdovanotas jo mėgiama valgiiu.

Autoritetas, griežtumas, baimė
ir paklusnumas
Be to, fizinės bausmės siste-
ma yra atgyvento prūsiško auk-
lėjimo liekana, kur iš vienos pu-
sės buvo augstinamas vyresnių-
jų autoritetas ir griežtumas, o
jauniesiems buvo skiepijami du
jausmai: baimė ir paklusnumas.

Tačiau nevisada vien tėvai
pasizymi griežtumu. Būna vai-
kai, kurie yra žiaurūs ir dažnai
su palinkimu nusikaltimams. To
dėl atsiranda balsų, reikalaujan-
čių tokiems vaikams, jei jie sun-
kia nusikalsta, įvesti mirties
bausmę, jau nekalbant apie grie-
žtą discipliną, parentą rykštė-
mis. Tačiau ir čia fizinės baus-
mės priemonė randa rimtų
argumentų prieš tokią pasiūlymą.
Statistiniai duomenimis esą nu-

Yra psichologų, kurie tvirtina,
kad neegzistuoja vaikų proble-
mos, o yra tik tėvų problema.
Dabar, ypač Amerikoje, labai
jauni žmonės vedasi ir susilau-
kia vaikų. Tokie jauni tėvai yra
dar patys reikalingi pamokymų
ir, aišku, blogai nusimano savo,
kaip tėvų, pareigose. Arba jie
persmarkiai vaikus baudžia ar-
ba visai apsilėidžia, nemokėda-
tuose, pvz. Rusijoje, egzistavo
patarlė, kad vienas muštas ver-
tesnis už dešimtį nemuštų. Į tą
jiems atsakoma, kad niekas ne-
gali nustatyti, kokie jie būtų iš-
augę, jeigu nebūtų mušami, gal
dar geresni. Pavyzdžiui, šunų
dresiruotojai žino, kad šuo, mo-
komas mušimu, niekuomet ne-
būna toks gabus, kaip mokytas
kitomis priemonėmis, pvz., atli-
kęs uždavinį, būtų pagirtas ir
apdovanotas jo mėgiama valgiiu.

Vienoje šeimoje augo dvi me-
rytės — 3 ir 5 metų ir tarp jų
nuolat įvykdavo nesupratimai,
muštynės. Ypač skriausdavo
vyresnioji savo mažesnę sesutę,
ir įpykus ji dažnai ją skaudžiai
įkandavo. Jokie tėvų barimai jai
nepadėdavo. Tada kartą jos mo-
tina, pamačius, kaip ji įkando
savo sesutę į pirštą, ir pati nu-
stojusi kantrybės, pagriebė ją
vyresniąją ir pati ją smarkiai
įkando į jos pirštą. Ir tas pa-
veikė; nuo to laiko vyresnioji
visai pasikeitė, atprato muštis
ir kasti. Tai, žinoma, iš kantry-
bės išvestos motinos kraštutinis,
o nepateisinamas veiksmas, bet
jo padariniai rodo, kad kartais
ir fizinės bausmės gali būti veik-
smingos.

Didysis vokiečių poetas Goe-
the pasakė:

"Wir koennen erzogene Kinder
/gebaeren
Wenn nur die Eltern erzogen
/waeren".

(Galima išauginti išauklėtus vai-
kus, jeigu tik tėvai bus išauklė-
ti).

Iš moterų veiklos

★ Pedagogė-istorikė Ona Krik-
ščionienė rytoj, gegužės 12 d.,
skaitys paskaitą motinos dienos
proga, Detroit'e. Motinos dienos
minėjimą 12 val. rengia Detroi-
to Lietuvių bendruomenė. Tą pa-
čią dieną 4 val. p.p. O. Krikščio-
nienė skaitys paskaitą Windso-
re, Kanadoje.

★ Sv. Kazimiero vienuolyno
seselė Mercedes iliustravo Van-
dos Frankienės naujai išleistą
pasakų knygą vaikams "Kara-
laitės Gintarės ilgesys". Iliustra-
cijos dviejų spalvų — raudonos
ir juodos — daro puikų vaizdą:
gyvos ir patrauklios.

★ "Moters" žurnalas, leidžia-
mo Kanadoje, prenumeratų JAV
daugiausia surinko L. Gailluše-
nė, Cleveland, Ohio — 94; D.
Augienė, Chicago, Ill. — 55; J.
Damušienė, Cleveland, Ohio (da-
bar persikėlė į Detroitą) — 49;
Australijoje — V. Vaitienė-
nė — 40; Kanadoje — B. Pabe-
dinskienė, Toronto, Ont. — 31;
O. Stankūnaitė, Montreal, Que.
— 24 ir išplatino 166 pavienių
numerų. Daugelis skaitytojų-
moterų surinko po 20 prenume-
ratų, kitos kiek mažiau ar dau-
giau. Visos moterys, nežiūrint
pažiūrų skirtumų, jungiasi vis
didėjančiu ratu apie savo žur-
nalą. Prenumeratų — \$2.50 (ka-
nadiškais doleriais) galima siųsti
tik sekančią adresu: "Moters"
administracija, 46 Delaware
Ave., Toronto (Ont.), Kanada.

★ Nina Grigaliūnienė, D. L.
Kunigaikštienės Birutės dr-jos
narė ir skaučių veikėja, pasirė-
šė labai jautrų laišką H. E. Krish-
nai Menon, Indijos delegatui
prie Jungtinių Tautų, išdėsty-
dama lietuvių tautos kančios ke-
lus komunistų okupacijos me-
tu.

Moterys ir alkoholis

Dr. Weldon D. Bacon, Yale
universiteto profesorius ir Al-
koholio Studijų centro direkto-
rius, pareiškė spaudai, kad mo-
terys vengia alkoholio daugiau,
negu vyrai. Jo motyvas tuo klau-
simu buvo toks: "Moterys, kai
jaučiasi labai nelaimingos, val-
go daug šokolado ir maisto. Jos
geriau pasidaro storom, negu
kad pasigeria".

Berniukai geriau plauna indus

Viena namų ruošos mokyto-
ja Greenville augst. mokykloje
Michigan'e pareiškė, kad berni-
ukai yra daug geresni, nei mer-
gaitės, prie indų plovimo.

Catherine Stall turi klasę, ku-
ri susideda vien tik iš berniukų
— 33-ju. Jie irgi išmoko pa-
dengti stalus, pagaminti salda-
nius ir iškepti biskvitus, pyra-
gus bei kitus kepsnius.

Kas yra vilkas?

Rašytojas Davis Grubb, pats
viengungis, laikydamas moterim
paskaitą Philadelphiaje, Pa.,
apibūdino nerimtą vyrą viengun-
gį (Amerikoje įgavusį vardą
"wolf") sekančiai: "Jis yra vy-
riškis, kuris išnaudoja laisvę ir
džiaugiasi persekiojimų "laime".

Princesė pasitraukė iš gyvenimo

24 metų amžiaus Afrikos prin-
cesė Sfedma von Orlu, kurios
tėvas valdo daugiau, kaip vieną
milijoną negrų Nigerijoje, pasi-
traukė nuo pasaulietiško gyveni-
mo ir įstojo į airių vienuolyną,
gaudama sesers Jozefinos Tere-
zės vardą. Princesė pradėjo
studijuoti mediciną Dubline, Ai-
rijoje.

Motėris Baltuose Rūmuose

Anne Wheaton, grįžusi iš a-
tostogų, buvo paskirta spaudos
sekretoariaus padėjėja Baltuose
Rūmuose Washington'e, D. C. Ji
yra pirmoji moteris, užimanti
tokį postą.

A. Wheaton yra žurnalistė iš
Uticos, N. Y. Ji dirbo kaip di-
rektorė respublikonų tautiniame
komitete.